

Zbirka medijskih objav

INŽENIRSKA ZBORNICA SLOVENIJE,
za obdobje 10. 1. 2020

Število objav: 11

Internet: 5

Tisk: 6

Spremljane teme:

Inženirska ...: 2

Inženirska ...: 0

Barbara Škraba Flis: 0

Gradbeni zakon: 1

Zakon ... načrtovanju: 0

Zakon ... arhitektih: 0

Gradbena parcela: 1

Evidenca stavbnih ...: 0

Svetovni ... 2019: 0

Gradbeništvo, graditev: 7

Internet	Naslov	#foto Prijeli amaterskega bombaša, ki je povzročil preplah v Posavju		
Zaporedna št. 1	Medij	Dnevnik.si, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 9. 1. 2020		
Stran v zbirki: 6	Avtor	Dragana Stanković		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...kozarec. Med ljudmi krožijo domneve, da je do eksplozivnega materiala najverjetneje prišel na delovnem mestu, zaposlen je namreč v podjetju, ki se ukvarja z gradbeništvom in kamnolomi. Tudi pogled na njegov profil na družbenih omrežjih kaže, da so mu kamnolomi zelo priljubljena tematika. Nepremišljenega možakarja bodo policisti...			

Internet	Naslov	Inženirka leta 2019 Aida Kamišalić Latifić: Znanja ti ne more vzeti nihče		
Zaporedna št. 2	Medij	Finance.si, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Novice; 9. 1. 2020		
Stran v zbirki: 11	Avtor	Borut Hočevnar		
	Teme	Inženirska dejavnost, inženirji		
Povzetek	...in drugi partnerji. Izbor je del projekta Inženirke in inženirji bomo!, ki mlade z dogodki na gimnazijah in šolskih centrih od leta 2012 navdušuje za inženirstvo , tehniko, naravoslovje in inovativnost. Izbor med desetimi nominirankami so opravile štiri žirije: letošnje in lanske nominiranke, predstavniki medijev,...			

Internet	Naslov	Kako je sklep Banke Slovenije udaril po kreditiranju prebivalstva – je res?		
Zaporedna št. 3	Medij	Finance.si, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Novice; 9. 1. 2020		
Stran v zbirki: 21	Avtor	Petra Sovdat		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...izpostavljenosti je v panogi poslovanje z nepremičninami (slabih je 12,4 odstotka posojil panogi), nato trgovini (9,4 odstotka posojil panogi je slabih) in v gradbeništvu (8,8 odstotka posojil panogi je slabih). So pa po podatkih Banke Slovenije obrtniki najslabši plačniki. Konec novembra je bilo terjatev z zamudo poplačila...			

Internet	Naslov	Kaj imata skupnega aplikacija za zmenke in študij geodezije na gradbeni fakulteti		
Zaporedna št. 4	Medij	Finance.si, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Novice; 9. 1. 2020		
Stran v zbirki: 30	Avtor	Vlado Kadunec		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...in študij geodezije na gradbeni fakulteti Več iz teme. Obveščaj me o novih člankih: gradbeništvo dodaj študenti dodaj izobraževanje dodaj Nejc Dougan dodaj Fakulteta za... dodaj Čas branja: 6 min 0 09.01.2020 11:00 Gradbeništvo in geodezija ponujata razgiban delovnik na terenu in v pisarni ter dobre priložnosti za...			

Tisk	Naslov	Na Celjskem lani več stečajev		
Zaporedna št. 5	Medij	Novi tednik Celje, Slovenija	Stran: 5	Površina: 86 cm ²
	Rubrika, Datum	Gospodarstvo; 9. 1. 2020		
Stran v zbirki: 31	Avtor	J. I.		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...stečajev Lani je na Celjskem šlo v stečaj 133 družb, kar je pet več kot leta 2018. Večinoma gre za manjše družbe z le nekaj zaposlenimi, ki so se ukvarjale z gradbeništvom , s trgovino in z drugimi storitvenimi dejavnostmi. Največ, dvajset stečajev se je začelo zadnji mesec v letu, veliko jih je bilo tudi pred poletnimi počitnicami....			

Tisk	Naslov	Dražje bo, prej naj bi prodajali zemljišča		
Zaporedna št. 6	Medij	Primorske novice, Slovenija	Stran: 7	Površina: 513 cm ²
	Rubrika, Datum	Primorska; 10. 1. 2020		
Stran v zbirki: 33	Avtor	Alenka Tratnik		
	Teme	Gradbena parcela		
Povzetek	jdovščina » Podražitev nadomestila za uporabo stavbnih zemljišč, zlasti nezazidanih Dražje bo, prej naj bi prodajali zemljišča Ajdovske občane bo letos udarilo po žepu višji znesek nadomestila za uporabo stavbnih zemljišč, zlasti nezazidanih. "Naš cilj je spodbuditi njihovo prodajo in omogočiti			

Tisk	Naslov	Slovenski inženir, ki je na Novi Zelandiji dobil službo, že ko je potrkal na prva vrata		
Zaporedna št. 7	Medij	Finance, Slovenija	Stran: 20	Površina: 732 cm ²
	Rubrika, Datum	Ostalo; 10. 1. 2020		
Stran v zbirki: 35	Avtor	Anja Zaletel		
	Teme	Inženirska dejavnost, inženirji		
Povzetek	...zadnjo, ker se mi je zdelo, da so ljudje tam bolj sproščeni. Tako Janez Mikec opisuje svoje razmišljanje pred dobrimi petimi leti, ko je ob koncu študija gradbeništva kupil enosmerno letalsko vozovnico za Novo Zelandijo. Zaposlitev je dobil dan po pristanku v Aucklandu v prvem podjetju, kjer je potrkal na vrata. Danes...			

Tisk	Naslov	Legalizacija črne gradnje polovico cenejša!		
Zaporedna št. 8	Medij	Naš časopis, Slovenija	Stran: 35	Površina: 626 cm ²
	Rubrika, Datum	Občina Horjul; 9. 1. 2020		
Stran v zbirki: 37	Avtor	Unknown		
	Teme	Gradbeni zakon		
Povzetek	...člankov, je član več strokovnih in stanovskih združenj, v GIZ GI je član skupine za zakonodajo in leta 2014 je pridobil tudi certifikat za svetovanje o davku na nepremičnine . Zemljiška knjiga se ureja s strani okrajnega sodišča in nudi javno predstavitev pravnih podatkov o posamezni nepremičnini, torej ime in naslov lastnika,...			

Tisk	Naslov	Črnomaljski drobir		
Zaporedna št. 9	Medij	Dolenjski list, Slovenija	Stran: 10	Površina: 71 cm ²
	Rubrika, Datum	Ostalo; 9. 1. 2020		
Stran v zbirki: 38	Avtor	Unknown		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...klavrna tolažba, še posebno, ker tudi druga podjetja, katerih ime se je navezovalo na Belo krajino - Beti (belokranjska trikotaža), Begrad (belokranjsko gradbeništvo), Belt (belokranjska železovarna in strojna tovarna) - danes živijo le še v spomnih domačinov. ČRNOMALJSKI DROBIR...			

Tisk	Naslov	Brez ozaveščenih ljudi ne bo prihodnosti		
Zaporedna št. 10	Medij	Panorama, Slovenija	Stran: 3	Površina: 765 cm ²
	Rubrika, Datum	Intervju tedna; 9. 1. 2020		
Stran v zbirki: 41	Avtor	Detiček Zdenka Opič		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...je možno z inovativnimi pristopi pridobiti še preostanek kovin, ostanek pa obdelati, da postane inerten in se lahko uporablja kot sekundarna surovina v gradbeništvu , posledično pa se ne uporablja primarnih surovin, kot je pesek.« Kaj ste delali nato po doktoratu, kje ste se zaposlili? »Po doktoratu sem ostala na fakulteti,...			

Internet	Naslov	Ministrstvo za okolje in prostor bo zagotovilo milijon evrov na letni ravni za sofinanciranje dejavnosti na območju TNP		
Zaporedna št. 11	Medij	Gov.si, Slovenija		
	Rubrika, Datum	ostalo; 9. 1. 2020		
Stran v zbirki: 46	Avtor	Unknown		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...občine Novo mesto. Odgovor poslansko vprašanje v zvezi s spodbujanjem ekološko naravnane gradbenišva Vlada je sprejela Odgovor na pisno poslansko vprašanje dr. Franca Trčka v zvezi s spodbujanjem ekološko naravnane gradbenišva. Vlada med drugim odgovarja, da Ministrstvo za okolje in prostor vodi večletni Integriran projekt...			

#foto Prijeli amaterskega bombaša, ki je povzročil preplah v Posavju

Policisti so vendarle razkrili skrivnost, ki je v soboto zvečer močno prestrašila prebivalce v okolici Boštanja in Sevnice. Detonacijo, v kateri na srečo ni bilo poškodovanih, naj bi z večjo količino kalcijevega karbida povzročil 35-letnik iz okolice Boštanja.

Fotografije 1/4

07. januar 2020 07. januar 2020 18:09
Predviden čas branja: 3 min

(Foto: PU Novo mesto)

»Neverjetno močno je počilo. Šipe so se zatresle, k sreči se nobena ni razbila, nam je pa s sten popadalo nekaj slik,« je o močnem puku, ki so ga v soboto zvečer slišali tudi v deset kilometrov oddaljenih krajih od Mokronoga pa vse do Šentjanža, pripovedoval eden od vaščanov Vrha pri Boštanju. V eksploziji na srečo ni bil nihče poškodovan, tudi večje gmotne škode, kot kaže, ni bilo, je pa dogodek prestrašil prebivalce v širši okolici Sevnice. Na podlagi zbranih informacij so policisti prijeli in pridržali 35-letnika iz okolice Boštanja.

Sprva so taveli v temi, saj niso točno vedeli, kje in kaj naj bi se zgodilo. Podatkov o morebitnih poškodbah ljudi, živali ali premoženja ni bilo, ljudje so govorili le, da so v okolici Boštanja slišali močno detonacijo in da so se tresle šipe.

Ni bilo letalo niti potres

Kot so sporočili s Policijske uprave Novo mesto, so se pojavila celo namigovanja, da bi bil močan pok lahko posledica prebitja zvočnega zidu. »Zadevo smo preverili pri kontroli zračnega prometa in slovenski vojski, vendar ni bilo potrjeno, da bi kakšno tako letalo v tem času preletelo naše ozemlje,« je zapisal **Robert Perc** s PU Novo mesto. Po preverbi na agenciji za okolje so prav tako izključili možnost potresa.

V ponedeljek so vendarle našli kraj dogodka. Med vinogradi blizu naselja Vrh pri Boštanju so naleteli na vidne znake eksplozije, ožgano travo in zemljo, poškodovani so bili stebri bližnjega vinograda, na zidanici pa so bila poškodovana vrata in razbito okno. Kraj dogodka si je ogledal tudi bombni tehnik specialne enote policije.

Pri ogledu kraja in hišni preiskavi, ki so jo opravili dan po prijetju 35-letnega osumljenca, so policisti in kriminalisti med drugim zasegli električne vodnike in transformator, ki naj bi služili kot sprožilec, zasegli so tudi nekatere snovi in jih poslali v forenzično preiskavo. »Kaže, da je osumljeni detonacijo povzročil z večjo količino kalcijevega karbida. Gre za snov, ki v kombinaciji z vodo tvori vnetljiv in eksploziven plin acetilen,« je pojasnil Perc.

Po naših neuradnih informacijah naj bi detonacijo povzročil **Sašo N.**, ki sta ga policija in sodišče pred leti že obravnavala zaradi nasilja v družini, ker naj bi se znesel nad partnerico, s katero imata sicer tudi otroke. Po pripovedovanju vaščanov velja za vaškega posebneža, pogosto naj bi tudi pregloboko pogledal v kozarec. Med ljudmi krožijo domneve, da je do eksplozivnega materiala najverjetneje prišel na delovnem mestu, zaposlen je namreč v podjetju, ki se ukvarja z **gradbeništvom** in kamnolomi. Tudi pogled na njegov profil na družbenih omrežjih kaže, da so mu kamnolomi zelo priljubljena tematika.

Nepremišljenega možakarja bodo policisti kazensko ovadili zaradi povzročitve splošne nevarnosti. Grozi mu do pet let zapor.

Inženirka leta 2019 Aida Kamišalić Latifić: Znanja ti ne more vzeti nihče

Čas branja: 2 min

0

09.01.2020 03:00

Inženirka leta 2019 je Aida Kamišalić Latifić, soizumiteljica patenta in raziskovalka na Fakulteti za elektrotehniko, računalništvo in informatiko Univerze v Mariboru.

BORUT HOČEVAR

Aida Kamišalić Latifić (desno) je izročila priznanje lanska inženirka leta Dora Domajnko.

Več iz teme:

[kadri >](#)[energetika >](#)[Aida Kamišalić >](#)[Fakulteta za... >](#)[Iskratel >](#)[Ana Robnik >](#)[IBE >](#)[Barbara Bukvič >](#)[Interenergo >](#)

Življenjska zgodba **Aide Kamišalić** Latifić je navdih mladim, da sledijo svojim inženirskim sanjam tudi v zahtevnih razmerah, in zgled, kam lahko pripeljejo ambicija, pogum in vztrajnost. Tako so zatrdili člani žirije, ki so izbrali Inženirko leta 2019.

Aido Kamišalić Latifić je v 90. letih iz Bosne v Slovenijo pregnala vojna. »Lahko ti vzamejo vse, razen znanja,« pravi. Znanje je pridobivala na poti od begunskega centra prek Prve gimnazije Maribor do **Fakultete za elektrotehniko, računalništvo in informatiko** na Univerzi v Mariboru.

Aida Kamišalić Latifić se kot raziskovalka ukvarja predvsem s tehnologijo veriženja blokov.

Inženirka leta je mati dveh otrok, članica ženske nogometne ekipe, članica pobude Ladies in Informatics in sodeluje pri oblikovanju dekletom prijaznega delovnega okolja na Inštitutu za informatiko.

»V družini nisem imela zgleda za ta študij, zanj sem se odločila pragmatično. Raziskala sem, kaj me veseli, v čem sem dobra in kaj družba potrebuje. Ugotovila sem, da potrebuje inženirje in inženirke računalništva in informatike. Potrebuje jih še danes in jih bo tudi v prihodnje, zato upam, da smo s svojim zgledom mlade spodbudili k temu,« je povedala ob razglasitvi.

Poleg Aide Kamišalić Latifić so bile nominirane za inženirko leta tudi svetovalka za telekomunikacije in skrbnica raziskovalnih projektov v **Iskratelu Ana Robnik**, pooblaščenka inženirka v **IBE Barbara Bukvič**, projektna vodja na področju energetskih rešitev v **Interenergu Eneja Osterman**, avtomatičarka v službi vzdrževanja tovarne v **Revozu Kaja Zupančič**, razvojna inženirka v **Gorenju** Orodjarni **Katja Popović**, tehnologinja v oddelku brizganja plastike v **BSH Hišni aparati Mia Lesjak**, letalska inženirka v AFormX **Nika Mlinarič**, vodja laboratorija za analizo delcev v **Leku Nina Lah** in vodja razvojne skupine v **Fotoni Vildana Sulić Kenk**.

Nominirane za Inženirko leta 2019

Zakaj se dekleta ne odločajo za inženirske poklice, je pojasnila **Medeja Lončar**, direktorica **Siemensa Slovenija**, predsednica uprave **Siemensa Hrvaška** in

pobudnica izbora Inženirka leta: »Prvič, ker imajo premalo zgledov. In drugič, ker jim ne znamo razložiti pomembne vloge in prispevka inženirjev k razvoju družbe.«

Po indeksu človeškega kapitala smo Slovenci na devetem mestu na svetu, proizvedemo največ laserjev za medicino in industrijo na prebivalca na svetu, enako pa velja tudi za število raziskovalcev umetne inteligence, je dodal **Jože Torkar**, direktor energetskih in okoljskih rešitev v **Petrolu**, predsednik projekta Inženirke in inženirji bomo!

Izbor so soorganizirali revija IRT3000, družba **Mediade** in drugi partnerji. Izbor je del projekta Inženirke in inženirji bomo!, ki mlade z dogodki na gimnazijah in šolskih centrih od leta 2012 navdušuje za **inženirstvo**, tehniko, naravoslovje in inovativnost.

Izbor med desetimi nominirankami so opravile štiri žirije: letošnje in lanske nominiranke, predstavniki medijev, dijakinje in učitelji iz konzorcija gimnazij in šolskih centrov Inženirke in inženirji bomo! ter predstavniki organizatorja in partnerjev izbora.

Namen izbora je promocija inženirk. V Evropi je na študijskih področjih STEM oziroma **Science**, Technology, Engineering, Mathematics samo dobra četrtnina studentk, v Sloveniji tretjina. Med pomembnimi vzroki, da se dekleta ne odločajo za inženirske poklice, sta tudi pomanjkanje zgledov in neustrezna obrazložitev pomena vloge in prispevka inženirjev k razvoju družbe.

POGLED V LETO 2020

CENE NEPREMIČNIN

NAJBOGATEJŠI SLOVENC

AVTOMOBILSKA INDUSTRIJA

Kako je sklep Banke Slovenije udaril po kreditiranju prebivalstva – je res?

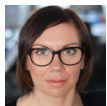
Čas branja: 6 min

0

09.01.2020 12:47 Dopolnjeno: 09.01.2020 16:16

Stanovanjsko in potrošniško kreditiranje je novembra lani, ko je že veljal sklep Banke Slovenije o omejevanju kreditiranja fizičnih oseb, še vedno raslo

PETRA SOVDAT

Follow @petrasovdat

13.3K followers

Foto: Shutterstock

Več iz teme:

[banke >](#)[kreditiranje >](#)[dolgovi >](#)[poslovni rezultati >](#)[Banka Slovenije >](#)[ZBSGIZ >](#)[nlb >](#)

Banke v Sloveniji so do konca novembra zbrale 624,5 milijona evrov čistih obresti, 2,4 odstotka več kot v 11 mesecih leto prej, po plačanih davkih pa jim je ostalo 520,2 milijona evrov dobička, kaže mesečna statistika **Banke Slovenije**. Centralna banka v kratkem komentarju poslovanja bank ugotavlja, da se je "novembra 2019 glede na mesec prej povečala medletna rast stanovanjskih posojil. Medletna rast potrošniških posojil se je nekoliko zmanjšala, vendar je ostala velika," vendar pa natančnejši podatki o gibanju posojil iz gradiva niso razvidni. So pa nam jih poslali - to razkrivajo.

Spomnimo, da je bil november prvi mesec, ko je veljal sklep o omejevanju kreditiranja prebivalstva, s katerim je centralna banka posegla v – po njeni oceni pretirano radodarno in zato sistemsko problematično – poslovanje bank, ki se pred tem leto dni niso veliko ozirale na priporočila, naj kreditirajo bolj preudarno.

Kaj je prinesel sklep Banke Slovenije o omejitvi kreditiranja prebivalstva, zakaj je s 1. januarjem še manj kreditno sposobnih Slovencev in kako zelo gre to na živce bančnikom, pišemo v članku **Blaž Brodnjak na ustavno sodišče prijavlja guvernerja Vasleta?**

Banka Slovenije je podatke o kreditiranju prebivalstva predstavila le opisno, brez podatka, kaj to pomeni sistemsko:

- pri stanovanjskih posojilih se je medletna rast po oktobrski okrepitvi novembra še nekoliko povečala, na 5,8 odstotka;
- neto mesečni prirast stanovanjskih posojil je tako oktobra (45 milijonov evrov) kot novembra (38 milijonov evrov) presegel povprečni mesečni prirast prvih

devetih mesecev minulega leta (28 milijonov evrov);

– medletna rast potrošniških posojil je znašala 10,3 odstotka (oktobra 11,9 odstotka), medtem ko je v prvih devetih mesecih lani znašala v povprečju 12,2 odstotka;

– po nadpovprečnem prirastu potrošniških posojil oktobra (51 milijonov evrov) se je njihov obseg novembra zmanjšal za 15 milijonov evrov. Povprečni mesečni prirast je v prvih devetih mesecih lani znašal 24 milijonov evrov, v prejšnjih letih pa je bil mesečni prirast potrošniških posojil ob koncu leta navadno manjši od letnega povprečja.

"Ocenjujemo, da je gibanje posojil prebivalstvu v zadnjih mesecih deloma zaznamovano z uveljavitvijo sklepa o makrobonitetnih omejitvah kreditiranja prebivalstva, ki je začel veljati z novembrom 2019. Ob tem posebej poudarjamo, da je podajanje celovitih zaključkov o učinkih ukrepa prenašeno, upošteva zlasti netipično obnašanje bank in posojilojemalcev v obdobju med najavo in uveljavitvijo ukrepa ter takoj po njegovi uvedbi, zamik med uvedbo in črpanjem posojil ter učinek sezone in praznikov," kreditno aktivnost bank komentirajo v Banki Slovenije.

Koliko posojil so dobili ljudje ko je že veljal sklep o omejevanju kreditiranja?

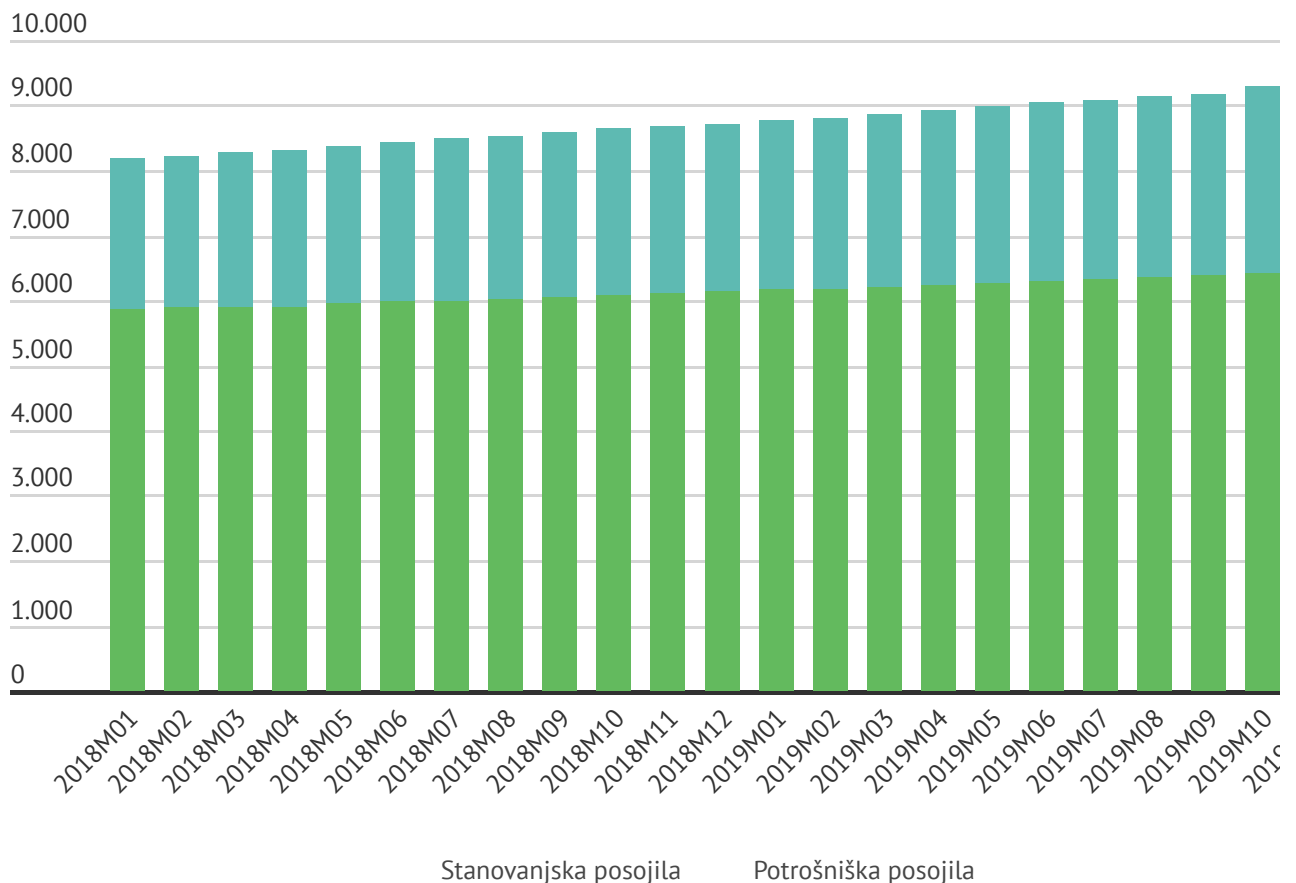
Kaj pa zgornje številke pomenijo v absolutnih številkah? Neto so se stanovanjska posojila novembra povečala za 37,6 milijona evrov, na 6,470 milijarde evrov, masa potrošniških posojil pa je upadla za 15,4 milijona evrov, na 2,831 milijarde evrov. To pomeni, da so kredtojemalci vrnili več dolga kot so ga banke dale na novo. Za primerjavo, novembra 2018 se je masa stanovanjskih posojil povečala za 18,4 milijona evrov, masa potrošniških posojil pa za 23,1 milijona evrov.

Na letni ravni - če primerjamo 11 mesecev lani in leta 2018:

- leta 2019 so se stanovanjska posojila povečala za 299,6 milijona evrov, potrošniška pa za 234,1 milijona evrov,

- leta 2018 pa je masa stanovanjskih posojil zrasla za 236,9 milijona evrov, potrošniška pa za 258,1 milijona evrov.

Posojila prebivalstvu (v mio EUR)

Vir: BS

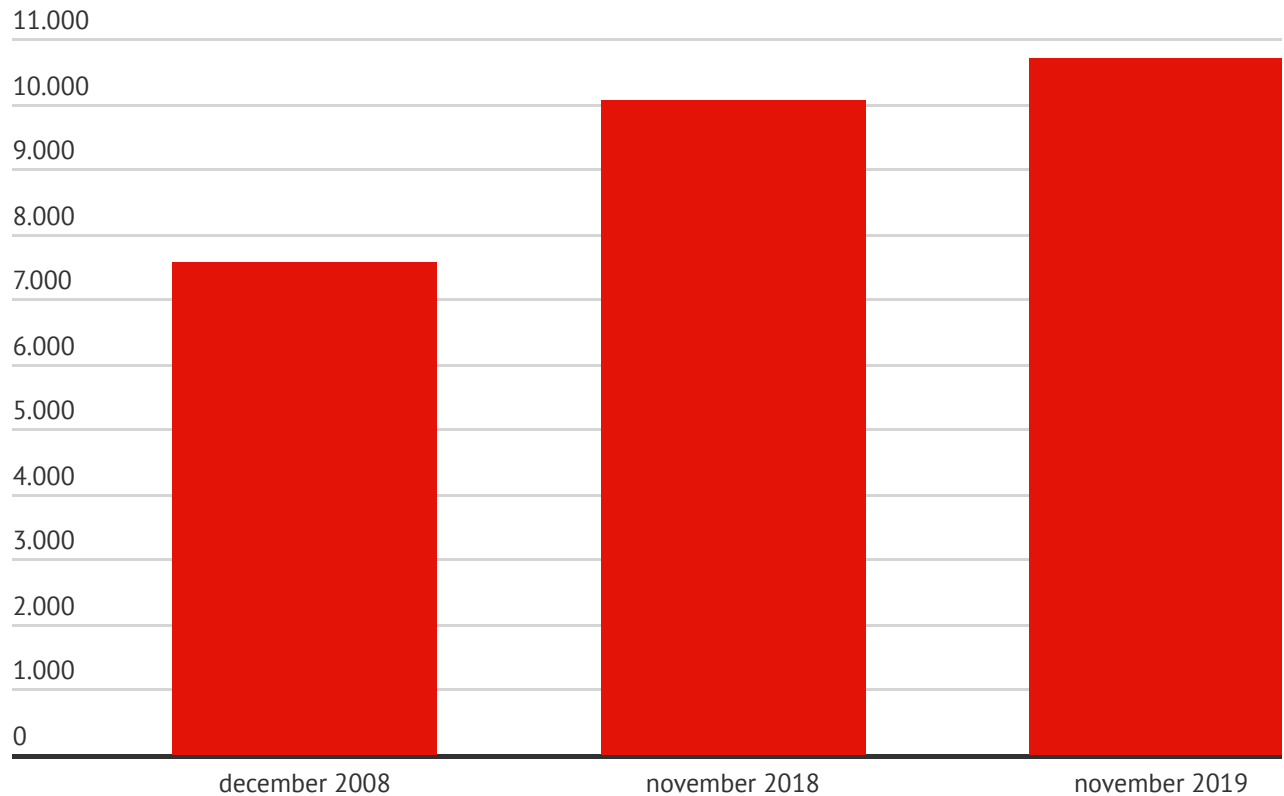
V **Združenju bank Slovenije** pa so konec novembra lani sporočili, da je v prvih treh novembrskih tednih **kreditiranje prebivalstva upadlo od 30 do 40 odstotkov**, v **NLB** pa so nam pred dnevi odgovorili, da so novembra in decembra dali okoli četrtno manj posojil kot v istih dveh mesecih leta 2018.

Koliko posojil imamo Slovenci: od krize za 30 odstotkov več dolga

Lani so banke med januarjem in novembrom prebivalstvu dale za 612,5 milijona evrov posojil. Gospodinjstva oziroma fizične osebe so glede na leto prej dolgove povečale za 6,5 odstotka, mesečni prirast (glede na oktober 2019) pa je znašal 0,3 odstotka. To je precej več kot mesec prej, ko se je dolg gospodinjstev glede na september povečal za 0,1 odstotka.

Skupaj so gospodinjstva konec novembra 2019 imela 10,691 milijarde evrov posojil, medtem ko so decembra 2008, pred izbruhom krize, imela za skoraj tretjino manj, 7,558 milijarde evrov posojil. Posojila prebivalstvu pomenijo 26 odstotkov vseh danih posojil oziroma skoraj polovico vseh posojil nebančnemu sektorju.

Zadolženost prebivalstva (mrd EUR)

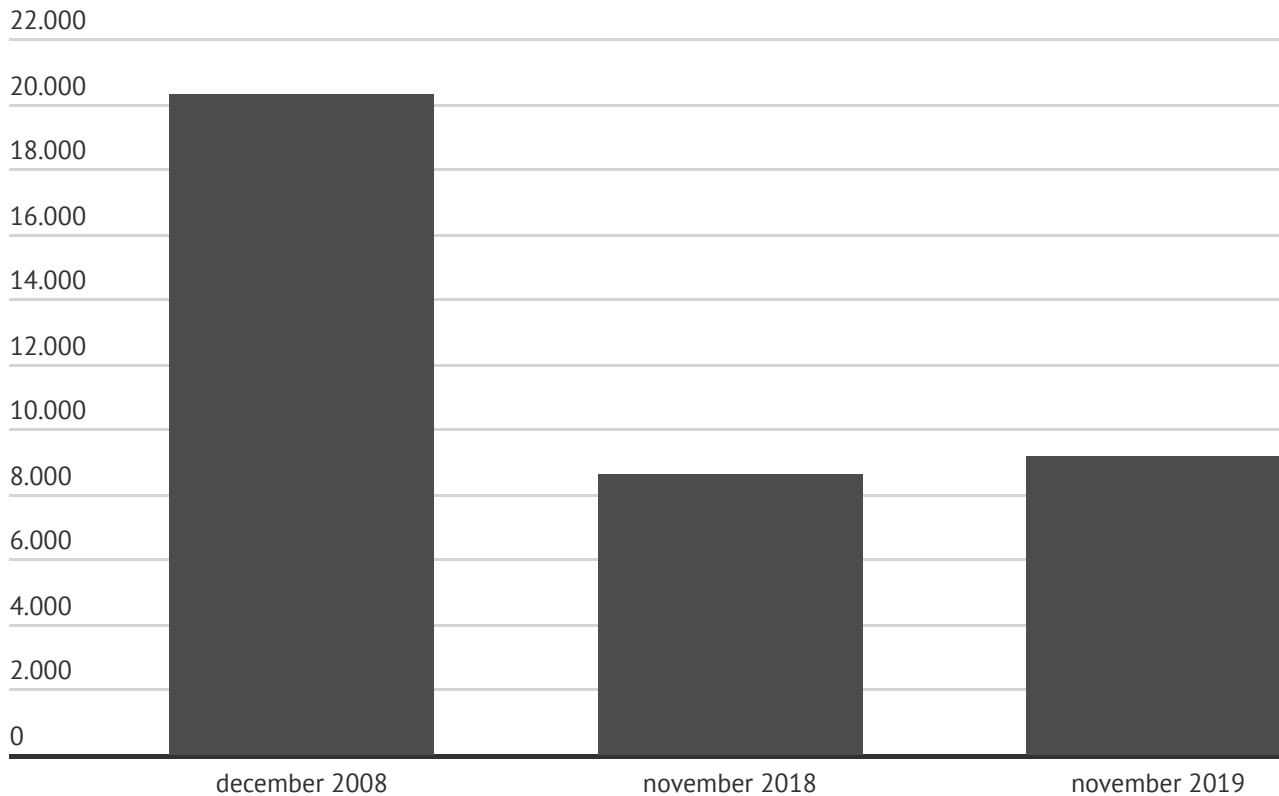
Vir: BS

Kako zadolženo je gospodarstvo: več kot za polovico manjši dolg kot pred krizo

Povečala se je tudi medletna rast posojil podjetjem. Gospodarstvo je konec novembra slovenskemu bančnemu sistemu dolgovalo 9,14 milijarde evrov, nekaj manj kot 670 milijonov evrov več kot konec novembra 2018. Čeprav se je medletno dolg nefinančnih družb povečal za 6,6 odstotka, pa je dolg gospodarstva za 54,9 odstotka manjši kot decembra 2008, preden je – tudi zaradi preveč radodarnega kreditiranja bank – počilo.

Novembrski mesečni prirast posojil gospodarstvu je bil 0,6-odstoten glede na maso posojil gospodarstvu, oktobra lani je bil mesečni prirast večji, 1,1-odstoten. Masa posojil gospodarstvu je 22,4-odstotna.

Dolgovi gospodarstva (mrd EUR)

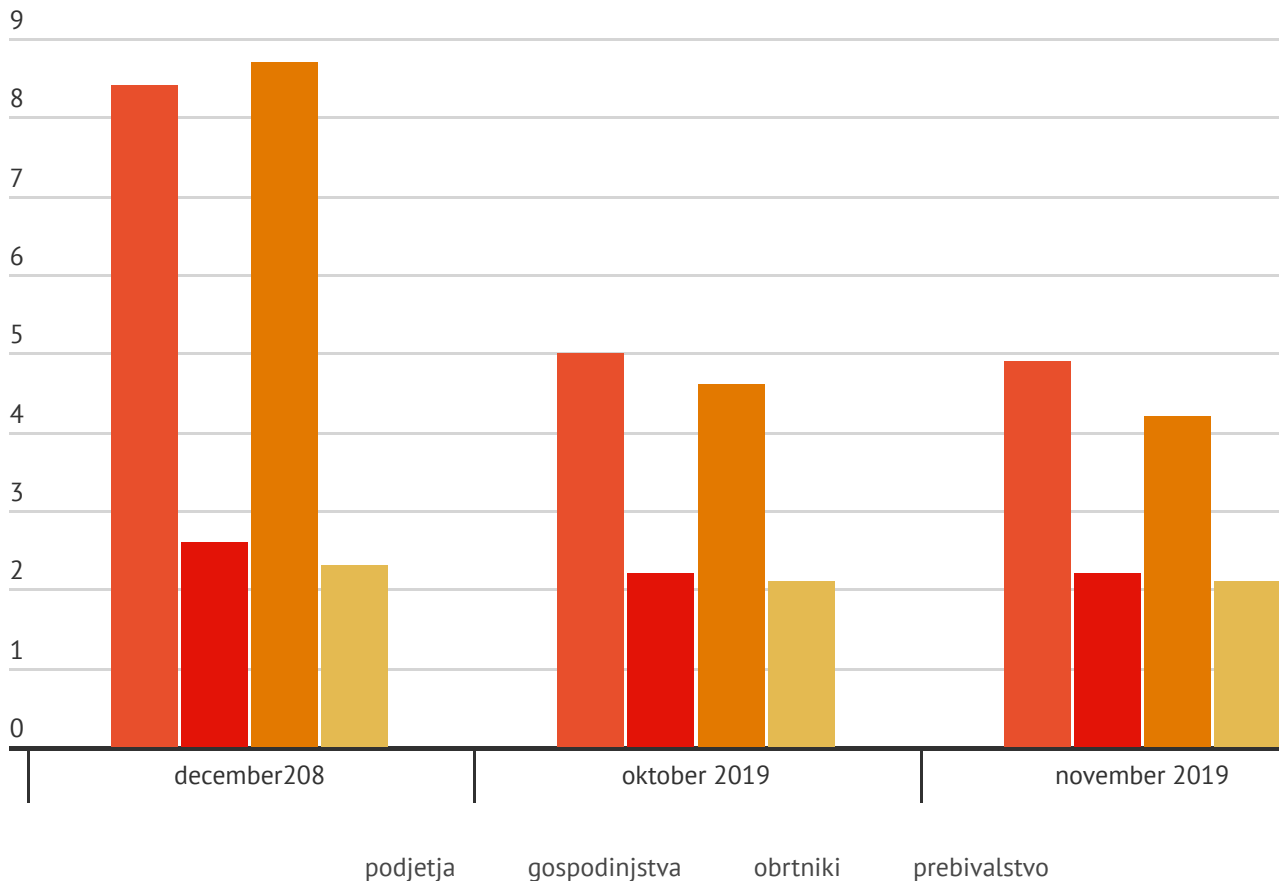
Vir: BS

Kdo so najbolj kritični dolžniki – podjetja, obrtniki ali gospodinjstva?

Poglejmo še nedonosno izpostavljenost – to je podatek o tem, koliko odstotkov v masi posojil, dani posamezni kategoriji posojilojemalcev, je slabih posojil. Videti je, da so najbolj kritični dolžniki še vedno podjetja in obrtniki (vendar pa zadnji v absolutni številki niso veliki dolžniki – skupaj imajo najetih 693 milijonov evrov posojil).

Največ nedonosne izpostavljenosti je v panogi poslovanje z nepremičninami (slabih je 12,4 odstotka posojil panogi), nato trgovini (9,4 odstotka posojil panogi je slabih) in v **gradbeništvu** (8,8 odstotka posojil panogi je slabih).

Nedonosna izpostavljenost (v %)

Vir: BS

So pa po podatkih Banke Slovenije obrtniki najslabši plačniki. Konec novembra je bilo terjatev z zamudo poplačila več kot 90 dni tri odstotke, medtem ko je bilo med podjetji tako slabih terjatev 1,6 odstotka, med prebivalstvom pa 1,8 odstotka.

Nedonosne izpostavljenosti bank (NPE) so se sicer novembra zmanjšale za 33 milijonov evrov, na 1,1 milijarde evrov, dodatno se je zmanjšal tudi delež NPE, na 2,5 odstotka. Nedonosna posojila (NPL) so se zmanjšala na 995 milijonov evrov, njihov delež v vseh posojilih bank pa na 3,4 odstotka.

Druga plat prebivalstva: depoziti še kar kipijo

Novembra 2019 se je rast vlog nebančnega sektorja zaradi povečanja števila vlog tujcev pri eni od bank povečala na 7,4 odstotka medletno, medtem ko je v prvih desetih mesecih leta 2019 v povprečju znašala 6,3 odstotka.

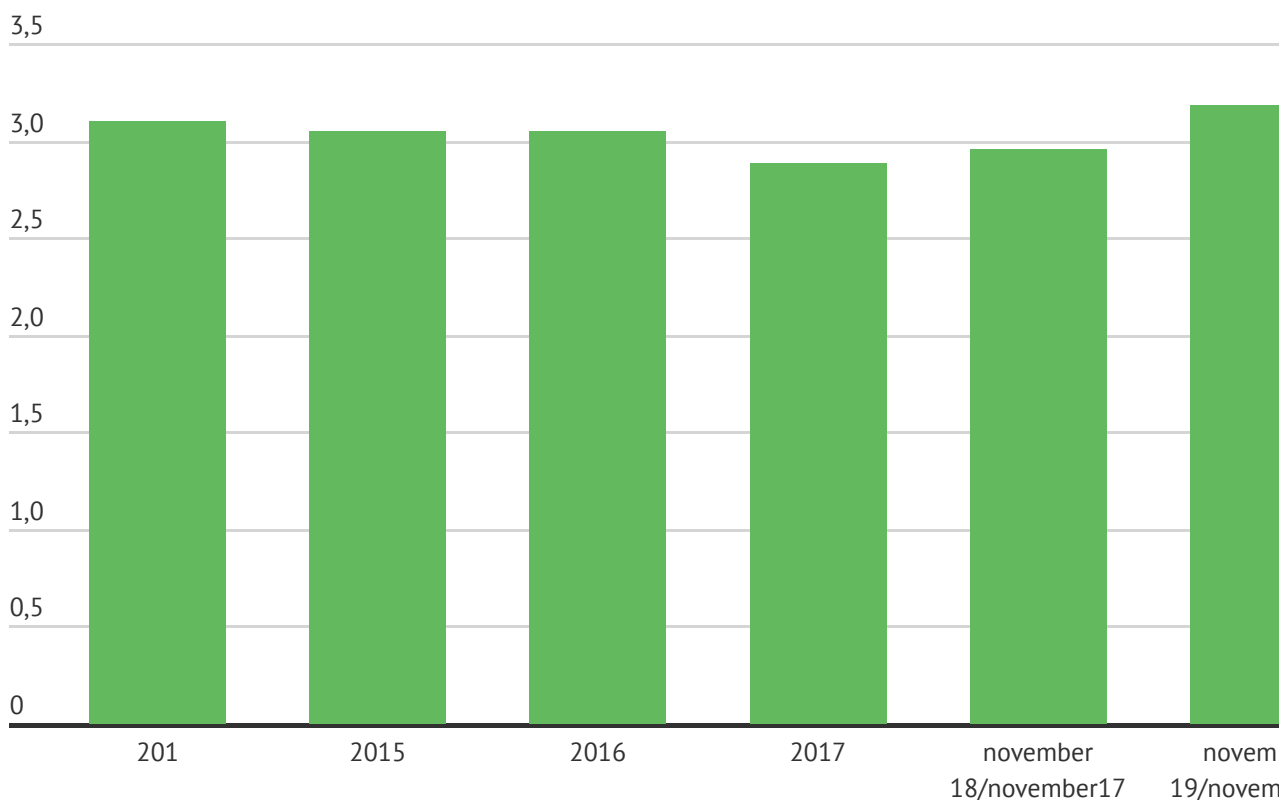
Medtem ko po eni strani prebivalstvo najema več posojil, pa na drugi strani rastejo tudi depoziti prebivalstva – spomnimo, da banke zaradi nakopičenih depozitov, teh je že za 19,866 milijarde evrov, po tihem napovedujejo tudi ležarine gospodinjstvom. Medletna rast vlog gospodinjstev je novembra 2019 znašala 7,6 odstotka. Podjetja, ki že lep čas plačujejo ležarine (obračunavajo se jim negativne obrestne mere), imajo v bankah skupaj 6,768 milijarde evrov depozitov – medletno je to za 2,4 odstotka več, na mesečni ravni pa 0,1 odstotka manj.

Bančna marža velika kot že dolgo ne

V podatkih Banke Slovenije sicer izstopa tudi podatek o bruto marži finančnega posredništva, torej podatek, koliko zaslužijo banke, če ne upoštevamo stroškov poslovanja – v lanskih devetmesečnih rezultatih poslovanja je bilo, pri bankah, ki jih objavljajo, opaziti, da se stroški zvišujejo.

Marža finančnega posredništva

(bruto dohodek/povp. akt. v %)

Vir: BS

Medletna rast neto obrestnih prihodkov se je od poletja do konca novembra povečala na 2,4 odstotka, neto obrestna marža je bila novembra z 1,8 odstotka (v zadnjem enoletnem obdobju) primerljiva s predhodnim mesecem.

Več iz teme:

[banke >](#)[kreditiranje >](#)[dolgovi >](#)[poslovni rezultati >](#)[Banka Slovenije >](#)[ZBSGIZ >](#)[nib >](#)

Kaj imata skupnega aplikacija za zmenke in študij geodezije na gradbeni fakulteti

Čas branja: 6 min

0

09.01.2020 11:00

Gradbeništvo in geodezija ponujata razgiban delovnik na terenu in v pisarni ter dobre priložnosti za zaposlitev doma in v tujini

VLADO KADUNEC

Predstavljamo tri diplomante Fakultete za **gradbeništvo** in geodezijo Univerze v Ljubljani (FGG), tri zgodbe o poklicih, za katere so se izučili, in o karierah, ki so jih ustvarili. Pogovarjali smo se z Nejcem Douganom, Suzano Pavlič in Klemenom Simončičem.

Več iz teme:

[gradbeništvo >](#)[študenti >](#)[izobraževanje >](#)[Nejc Dougan >](#)[Fakulteta za... >](#)[UniLJ >](#)[Fakulteta za... >](#)[Flycom >](#)[Technologies >](#)[Suzana Pavlič >](#)

Nejc Dougan: »Aktivnosti med študijem so tako meni kot kolegom odprle vrata do prvih zaposlitev.«

»Živimo v dobi prostorskih informacij, večina podatkov vsebuje prostorsko komponento. To pomeni, da je podatek vezan na določeno lokacijo v prostoru. Moja naloga je strankam pomagati te podatke zajeti, hraniti, vizualizirati in razumeti. Šele ko jih ovrednotimo, postavimo v kontekst in primerjamo z drugimi podatki, dobijo pravo vrednost in pomagajo pri poslovnih procesih in odločitvah,« pravi Nejc Dougan, ki je na **Fakulteti za gradbeništvo in geodezijo Univerze v Ljubljani (FGG)** končal študij geodezije in geoinformatike.

Znanje s FGG za vsakodnevne potrebe slehernika

Tako rekoč vsaka organizacija in tudi vsak človek vsak dan uporablja storitve in aplikacije, ki so zgrajene na podlagi znanj, ki jih lahko dobimo na FGG. Dougan kot primer navaja aplikacijo za zmenke Tinder, ki nam pokaže kandidate, ki so v naši bližini.

Da ta aplikacija deluje, moramo najprej definirati koordinatni sistem, nato v Zemljino orbito utirimo kopico GPS-satelitov, ki oddajajo signale, na podlagi katerih lahko natančno izračunamo naše koordinate in koordinate potencialnega zmenka.

»Neverjetno, koliko truda smo vložili za en zmenek, kajne? Podobno je tudi pri drugih aplikacijah, na primer pri spletnih zemljevidih, navigaciji, dostavi hrane, logistiki in drugih,« pravi Dougan in dodaja, da vse te storitve in tehnologije slonijo na znanjih, ki se jih da pridobiti na FGG.

Aktivnost med študijem se bogato poplača

Ker je bil njegov študij povezan z računalništvom in informatiko, je izbirne predmete poslušal tudi na **Fakulteti za računalništvo in informatiko**. »Študentom je tako omogočeno, da prilagajajo svoj profil izobrazbe svojim interesom,« pravi sogovornik. Študentom priporoča, naj bodo aktivni že med študijem – sam je bil, denimo, zelo dejaven v Društvu študentov geodezije, kjer so izvedli več raziskovalnih projektov ter izdelali brezpilotni letalnik za zajem prostorskih podatkov.

»Aktivnosti med študijem so tako meni kot kolegom odprle vrata do prvih zaposlitev,« pravi Dougan in dodaja, da je na področju geoinformatike povpraševanje po kadrih zelo veliko, tako da jih celo primanjkuje. »Pri grajenju kariere moraš delodajalcu poleg strokovnega znanja pokazati proaktivnost in interdisciplinarnost, moraš biti radoveden, pri razmišljanju pa kritičen,« še pravi sogovornik, ki je kot magister **inženir geodezije** in geoinformatike zaposlen v podjetju **Flycom Technologies**, kjer se ukvarjajo z razvojem in raziskavami na področju prostorskih informacijskih sistemov in obdelave prostorskih podatkov. »Narava mojega dela je vsakodnevno reševanje različnih

tehničnih izzivov in problemov. Nikoli ni dolgčas, vsak dan je kaj novega, občutek ob uspešno rešenem problemu pa je vrhunski.«

Več o tem, kaj lahko počneš kot diplomant Fakultete za **gradbeništvo** in geodezijo Univerze v Ljubljani, bo mogoče 24. in 25. januarja izvedeti tudi na sejmu Informativa, ki ponuja pregled izobraževalnih programov, ki so na voljo v Sloveniji in v tujini.

Od ribogojnic do hidroelektrarn

Suzana Pavlič: »Področje hidroelektrarn je zelo kompleksno. Združuje strokovno znanje gradbenikov, strojnikov in inženirjev elektrotehnike.«

»Če si želite razgiban delovnik, veliko izzivov, delo na terenu in v pisarni, sta izobrazba in poklic, pridobljena na FG, prava izbira,« pravi Suzana Pavlič, ki je na omenjeni

fakulteti pridobila naziv univerzitetni diplomirani inženir vodarstva in komunalnega inženirstva.

Študij je vpisala z mislijo, da bo nadaljevala družinsko tradicijo ribogojstva. Zato si je to temo izbrala tudi za diplomsko nalogo, ki jo je nasloвила »Zasnova pretočne in recirkulacijske ribogojnice za salmonidne ribe«. Gre za tematiko, o kateri takrat še ni bilo veliko znanja in informacij. »Obiskala sem kar nekaj ribogojnic po Evropi in prebrala različne literature ter tako diplomirala iz projektiranja ribogojnic,« pripoveduje sogovornica.

Čeprav je ljubiteljsko ostala dejavna v ribogojstvu, je njena službena kariera zašla na druga pota. Prvo zaposlitev je dobila na **Regionalni razvojni agenciji Posavje**, nato pa se je zaposlila v podjetju **Elektro Ljubljana OVE**, kjer se ukvarjajo z inženiringom na področju obnovljivih virov energije oziroma s sončnimi in hidroelektrarnami ter z vodarsko problematiko. Trenutno končujejo rekonstrukcijo hidroelektrarne na **Savi**, kjer so zamenjali hidromehansko opremo in sanirali vtočni kanal v hidroelektrarno.

Nepričakovani naravni ekstremi so poseben izziv

»Področje hidroelektrarn je zelo kompleksno. Združuje strokovno znanje gradbenikov, strojnikov in inženirjev elektrotehnike. Biti del ekipe pomeni obvezno sodelovanje in usklajevanje pri načrtovanju in izvedbi del,« pravi Suzana Pavlič. Kot dodaja, se pri delu nenehno izobražuje in poskuša obiskati čim več hidroelektrarn v Sloveniji in tujini. Na začetku prejšnjega meseca se je, na primer, vrnila s konference v Bruslju, kjer so udeleženci iz vse Evrope predstavljali primere dobrih praks v kmetijstvu, ribištvu in razvoju podeželja.

»Na takšnih konferencah spoznaš veliko ljudi in najdeš možnosti za sodelovanje in povezovanje s tujimi partnerji,« pravi sogovornica in dodaja, da bo kmalu potovala na Finsko, kamor so jo povabili na ogled hidroelektrarne in izmenjavo izkušenj. »**Moje delo** zahteva široko znanje in večletne izkušnje, saj je načrtovanje hidroelektrarn zelo kompleksen hidrotehnični projekt. Vsaka hidroelektrarna je nov izziv, saj želimo za

vsako posebej najti najboljše in najbolj funkcionalne rešitve, ki bi izboljšale izkoristek vodnega potenciala in proizvodnjo električne energije.«

Poseben izziv so po besedah sogovornice nepričakovani naravni ekstremi, ki jih pri vodah težko predvidijo do potankosti. Upoštevati je treba tudi, da so hidroelektrarne umeščene neposredno ob vodi, ki si jo delimo z živalmi, ribiči, ribogojci, naravovarstveniki in ne nazadnje tudi s kajakaši. »Vse to zahteva usklajevanje naših projektov z njihovimi potrebami,« še pove sogovornica, ki opaža, da je zaradi razcveta **gradbeništva** povpraševanja po strokovno usposobljenih tovrstnih kadrih veliko.

FGG odpira pot do tujih fakultet in podjetij

Pavličeva še vedno ohranja stike s študenti FGG. Kot opaža, imajo med študijem zdaj veliko več praktičnih ekskurzij in dela na terenu, kar je odlična popotnica, ko vstopijo na trg dela. Študij hidrotehnike oziroma vodarstva je po njenih besedah »zelo široko področje, ki ponuja neomejeno možnosti dela tako v operativi kot projektivi, prav tako v javnih institucijah, kjer strokovnega znanja primanjkuje«.

Suzana Pavlič ob svojih službenih obveznostih še vedno ostaja zvesta svoji ljubezni do rib in ribogojstva. Dejavna je v različnih delovnih skupinah. Med drugim ljudem, ki na spletu najdejo njeno diplomsko nalogo in jo pokličejo za nasvet, rada pomaga pri idejnih zasnovah za nadgradnjo ali gradnjo novih ribogojških obratov.

Gradbeništvo je dinamična in razburljiva pustolovščina

Klemen Simončič: »Vsaka stvar, ki se zgodi na gradbišču, je praviloma posledica moje odločitve, zato z njimi odločilno vplivam na končni rezultat.«

»Pogled na dokončan objekt, obnovljen trg ali infrastrukturo, ki prebivalcem omogoča varen in zanesljiv servis, me napolni z veseljem in ponosom,« pa svojo zgodbo začne Klemen Simončič, magister **gradbeništva**, zaposlen v gradbenem podjetju **CGP Novo mesto**. Študij na FGG in zaposlitev v **gradbeništvu** po njegovem ni ravno najlažja pot do lagodnega življenja, je pa dinamična in razburljiva pustolovščina, ki človekovo vztrajnost bogato poplača.

Kot vodja gradbišča trenutno dela pri projektu gradnje podzemne parkirne hiše v Kopru. Njegova naloga je, da delo na gradbišču poteka nemoteno, da se izvaja skladno s projektno dokumentacijo, zakonodajo in dobro inženirsko prakso. Pri projektu so ga pritegnila predvsem obsežna geotehnična dela, ki vključujejo izvedbo zaščite gradbene jame in gradnjo predora. »Področje geotehnik me je zanimalo že v času študija na FGG, v okviru rednega dela pa iščem priložnosti za specializacijo v tem segmentu,« pravi Simončič.

Velika odgovornost vodje gradbišča

Poudarja, da ima pri delu veliko odgovornost, saj imajo morebitne njegove napake neposredne negativne finančne posledice za delodajalca. Vsak zastoj na gradbišču prinese dodatne stroške, še višje stroške pa lahko povzročijo nekakovostna izvedba in reklamacije. Te so težava tudi za naročnike, saj objekta po prevzemu ne morejo nemoteno uporabljati.

»Vsaka stvar, ki se zgodi na gradbišču, je praviloma posledica moje odločitve, zato z njimi odločilno vplivam na končni rezultat. Za zagotavljanje tekočega poteka del in ustrezne kakovosti je zelo pomembno poznavanje tehnologije, ki jo uporabljamo na gradbišču, ter razmer, v katerih ta optimalno deluje. Temeljna znanja s tega področja sem pridobil že na FGG, pri sprejemanju odločitev pa se zanašam tudi na pridobljene izkušnje in nasvete sodelavcev,« pravi sogovornik.

Največji izziv pri vodenju gradbišča je prilagajanje razmeram na terenu. Pri izvedbi gradbene jame se srečuje z neurejeno in zastarelo infrastrukturo, na katero izvajalci del naletijo pri izvajanju izkopov. Ob odkritju take infrastrukture je treba preprečiti nastanek premoženjske škode in projektantom zagotoviti ustrezne podatke, da lahko korigirajo projektno rešitev. Stanju na terenu je treba prilagajati tudi tehnologijo izvajanja del, še posebej kadar prvotno predvidena ne daje ustreznih rezultatov.

Poseben izziv je tudi komuniciranje s »prizadeto« javnostjo. Gradbišča, na katerih je delal doslej, so bila namreč praviloma umeščena v strnjena mestna območja, dela pa so vplivala na življenje okoliških prebivalcev, s katerimi je bilo treba najti sožitje.

Treba se je varovati nadutosti

In kaj je potrebno, da uspeš v tem poklicu? »Prava mešanica samozavesti in zavedanja, da nikoli ne znam vsega. Treba je verjeti v svoje znanje in odločno sprejemati odločitve, hkrati pa se varovati nadutosti, saj vsak dan prinaša nova presenečenja,« odgovarja sogovornik. Kot pravi, mu je študij na FGG dal ustrezno teoretično znanje, naučil se je

razmišljati in analizirati situacije, s katerimi se srečuje, s tem pa lažje ovrednoti izkušnje, ki jih nabira vsak dan. »A diploma je premalo za uspešno delo, znanje je treba nenehno nadgrajevati,« še pove Klemen Simončič.

Na Celjskem lani več stečajev

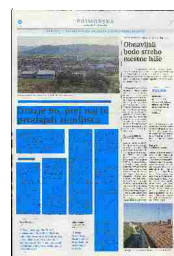
Lani je na Celjskem šlo v stečaj 133 družb, kar je pet več kot leta 2018. Večinoma gre za manjše družbe z le nekaj zaposlenimi, ki so se ukvarjale z **gradbeništvom**, s trgovino in z drugimi storitvenimi dejavnostmi. Največ, dvajset stečajev se je začelo zadnji mesec v letu, veliko jih je bilo tudi pred poletnimi počitnicami.

Med odmevnejšimi sta bila vsekakor stečaja konjiških podjetij Strašek, ki se je ukvarjalo z mesno-predelovalno dejavnostjo, in Trixy Aviation, ki je izdelovalo žirokopterje. Več kot začetih je bilo lani končanih stečajnih postopkov. Po sedmih letih se je končal stečaj Tehno-

polisa, po šestih Klasja, pet let je trajal stečajni postopek Avta Celje. Po enajstih letih se je končal tudi stečaj žalskega podjetja Arka, ki je bilo znano po verigi diskontnih trgovin Hardi.

Nasprotno kot število stečajev podjetij se je lani v primerjavi z letom 2018 nekoliko zmanjšalo število stečajev samostojnih podjetnikov. Bilo jih je 16, kar je pet manj kot predlani. Osebnih stečajev je bilo 284, kar je približno toliko kot predlani, vendar občutno manj kot prejšnja leta. Za primerjavo - v letu 2015 je zaradi prezadolženosti za osebni stečaj zaprosilo 643 posameznikov.

JI

JDOVŠČINA • Podražitev nadomestila za uporabo stavbnih zemljišč, zlasti nezazidanih

Dražje bo, prej naj bi prodajali zemljišča

Ajdovske občane bo letos udarilo po žepu višji znesek nadomestila za uporabo stavbnih zemljišč, zlasti nezazidanih. "Naš cilj je spodbuditi njihovo prodajo in omogočiti novogradnje," je ob spremembi odloka pojasnil župan. Svetniki SDS in NSi so proti, saj so ocenili, da gre le za polnjenje proračuna. V SDS so zato napovedali presojo odloka.

ALENKA TRATNIK

Kot so pojasnili v upravi občine, je v občini kar tretjina od skupno 1200 hektarov stavbnih zemljišč še nezazidanih. To pa je razlog, so dodali, da jim je ministrstvo za kmetijstvo pri pripravi občinskega prostorskega načrta zavrnilo številne pobude za spremembo kmetijskih zemljišč v stavbna. Občina želi lastnike nezazidanih stavbnih zemljišč tudi z dvigom nadomestila (NUSZ) spodbuditi k pozidavi oziroma k prodaji teh zemljišč.

"Cilj občine je spodbuditi trg nezazidanih stavbnih zemljišč za individualno stanovanjsko gradnjo po vaseh. Želimo si, da bi lastniki taka zemljišča prodali in s tem omogočili novogradnje ljudem, ki prihajajo na naše območje in bi si tu radi zgradili dom, pa ne dobijo parcele," je pojasnil

župan **Tadej Beočanin**.

Prevetrili so odlok

Spremenjeni občinski odlok prinaša več novosti. Občina je med drugim na novo določila območja, kjer se plačuje nadomestilo. Število točk je še vedno odvisno od lege in namembnosti zemljišča ter njegove opremljenosti s komunalnimi napravami. Zemljišča na območjih z boljše komunalno opremljenostjo in poslovni prostori z donosnejšimi dejavnostmi so še vedno ovrednoteni z dodatnimi točkami, po novem so podvojili število točk za nezazidana stavbna zemljišča, vrednost točke pa dvignili za skoraj deset odstotkov. "Povečanje števila točk je postavljeno tako, da skuša dosegati cilj dviga NUSZ, torej prodajo zemljišč in sprejemljivo vre-

dnost nadomestila za lastnike teh zemljišč, obenem pa vrednost točke vsaj nekoliko približamo vrednosti točke za nepozidana zemljišča za poslovno gradnjo," je povedal župan. Občina se sicer nadeja, da bo letos iz tega naslova dobila 2,5 milijona evrov.

Letno nadomestilo za 1000 kvadratnih metrov veliko nezazidano stavbno zemljišče za stanovanjsko gradnjo bo v mestu poskočilo s 151 na 487 evrov. V drugem območju se bo s 93 dvignilo na 308 evrov, v tretjem z 58 na 192 evrov, v četrtem pa s 23 na 69 evrov. Na območjih z občinskim podrobnim prostorskim načrtom bo nadomestilo za stanovanjsko gradnjo od 308 do 589 evrov, za zemljišča, namenjena poslovni gradnji, pa od 256 do 1794 evrov, odvisno od območja.

Manjši skoki bodo pri nadomestilu za zazidana stavbna zemljišča, kjer se bodo zneski za individualne stanovanjske objekte in stanovanja povečali od tri do sedem evrov, za poslovne objekte pa od pet do 25 evrov.

Za župana nič spornega

Župan je priznal, da gre v prvem primeru za občutno povišanje, a kot je dodal, gre tudi za pravičnejšo porazdelitev nadomestila po občini. Po njegovi oceni je odlok skladen z zakonodajo, zato je zavrnil očitke svetnikov SDS, ki so napovedali presojo dokumenta. Tako v njihovi kot tudi v svetniški skupini NSi so ocenili, da je ukrep namenjen zgolj reševanju likvidnostnih težav občine in ne bo dosegel pričakovanega učinka.

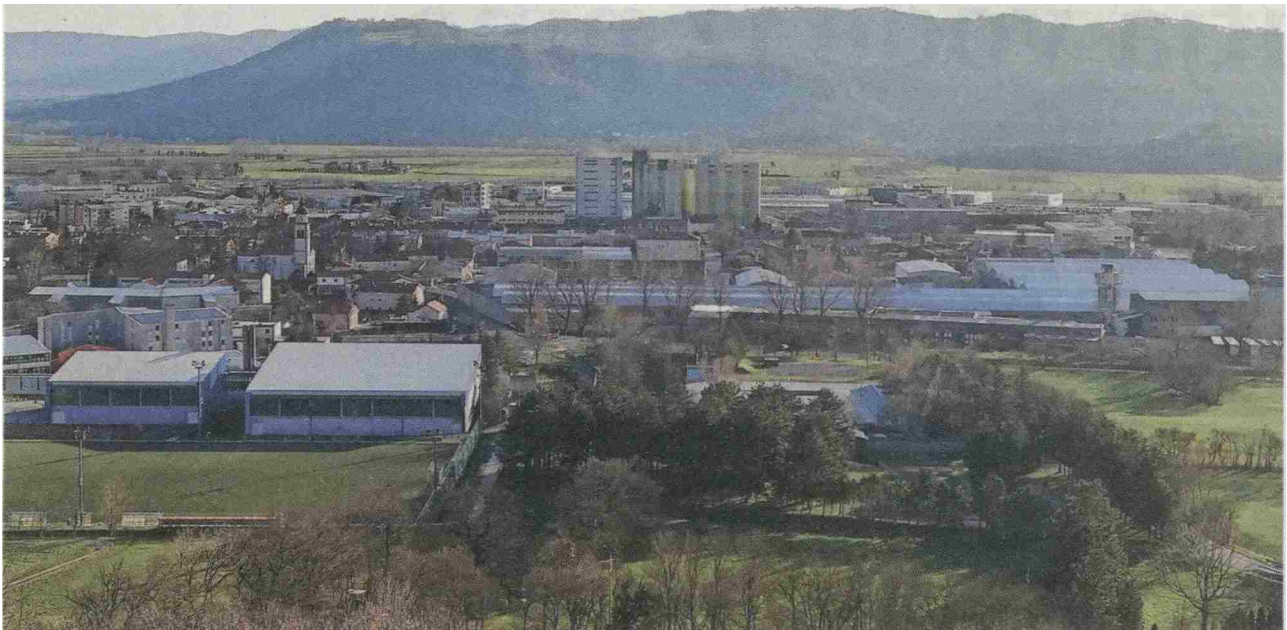
"V Dolgi Poljani so lani za nezazidano stavbno zemljišče plačali 50 evrov, letos bodo plačali 274 oziroma 314 evrov, odvisno od tega, ali gre za individualno ali strnjeno gradnjo. V Grivčah, Žapužah in Kožmanih pa govorimo celo o desetkratnem povišanju zneska. Takega novoletnega darila župana in koalicije res nisimo mogli sprejeti," je opozoril vodja svetniške skupine NSi **Jožko Premrn**, ki sedanjemu vodstvu občine očita neustrezno stanovanjsko politiko in v dvigu NUSZ ne vidi rešitve. *

Tadej Beočanin
župan

“Cilj občine je spodbuditi trg nepozidanih stavbnih zemljišč za individualno stanovanjsko gradnjo po vaseh. Želimo, da bi lastniki taka zemljišča prodali in s tem omogočili novogradnje ljudem, ki prihajajo na naše območje.”

Jožko Premrn
vodja svetniške skupine NSi

“Takega novoletnega darila župana in koalicije res nismo mogli sprejeti.”

Ajdovska občina zvišuje nadomestilo za uporabo stavbnega zemljišča.

Slovenski inženir, ki je na Novi Zelandiji dobil službo, že ko je potrkal na prva vrata

JANEZ MIKEC JE ZAPOSILITEV NAŠEL LE DAN PO PRISTANKU V AUCKLANDU. Z VIZUMI IN DRUGIMI PAPIRJI NI IMEL TEŽAV, SAJ GRADBENIH INŽENIRJEV NA NOVI ZELANDIJI PRIMANJKUJE.

ANJA ZALETEL

Ne vem, kaj sem sploh razmišljal. Iskal sem državo, kjer bi lahko izpopolnil znanje o potresnem inženirstvu, kjer bi bil življenjski standard dober in kjer bi imel možnosti za hobije, kot so deskanje na vodi in snegu, jadrnanje in drugi vodni športi. Možnosti so bile Kanada, Avstralija in Nova Zelandija, odločil sem se za zadnjo, ker se mi je zdelo, da so ljudje tam bolj sproščeni. Tako Janez Mikec opisuje svoje razmišljanje pred dobrimi petimi leti, ko je ob koncu študija **gradbeništva** kupil enosmerno letalsko vozovnico za Novo Zelandijo. Zaposlitev je dobil dan po pristanku v Aucklandu v prvem podjetju, kjer je potrkal na vrata.

Danes dela kot statik (gradbeni projektant) v podjetju BGT Structures in trenutno projektira tri 13-nadstropne stolpnice. Pri projektu mu pomaga risar, ki njegove izračune in skice prelije v načrte.

Za deficitarne kadre ni ovir

Z vizumi in drugimi papirji ni imel težav, saj gradbenih inženirjev na Novi Zelandiji primanjkuje. »Država ima poseben seznam kad-

rov oziroma znanj, ki jih potrebujejo. Če podjetje za določeno mesto ne more dobiti Novozelandca, lahko zaposli tujca. Ti ljudje imajo prednost pri pridobivanju vizuma,« pojasnjuje.

Podjetja dobro skrbijo za zaposlene, saj je veliko konkurence. »Plača se mi je v prvih dveh letih dvignila za 70 odstotkov. Pa nisem niti prosil. Ko pokažeš, da si zanesljiv, to prepoznajo, hkrati pa se bojijo, da bi pobegnili drugam,« pravi Mikec.

Potresi narekujejo gradnjo

V podjetju se ukvarjajo predvsem z večjimi projekti, kot so stolpnice, industrijske hale, hoteli in šole. Stanovanjske hiše so narejene tako preprosto, da arhitekt tako rekoč ne potrebuje projektanta. »Hiše so iz lesa, izolacije skorajda nimajo, tudi dvojna zasteklitev se šele zdaj uveljavlja. V zadnjih desetih letih se je gradnja sicer izboljšala, med starejšimi gradnjami pa je težko najti kakovostno hišo ali stanovanje. Hiše, zgrajene med letoma 1980 in 2000, so še posebej problematične, večina jih zamaka in trohni.«

Potresi so pomemben dejavnik pri gradnji v tej otoški državi. »Ko projektiraš, vedno preveriš, kaj bi bilo huje, potres ali kakšen drug dejavnik, na primer veter, sneg, požar. Severno od Aucklanda ponavadi projektirajo na vetrno obtežbo, saj je to območje bolj izpostavljeno vetrovom kot potresom. Nižje pa so največja grožnja potresi, ki so pogosti in močni, saj je tam veliko prelomnic. Center Wellingtona, denimo, stoji prav na prelomnici. Protipotresna gradnja je načeloma dobra, vendar pa je nemogoče pričakovati, da bi preprečili poškodbe na stavbah. Naloga inženirja je, da se stavba po potresu ne poruši. A potresna energija se mora nekje razpršiti in zato nastanejo poškodbe in razpoke.«

O infrastrukturi, aneksih in zamujenih rokih

»Nova Zelandija je zelo velika in ima le slabih pet milijonov prebivalcev. Vzdrževanje infra-

COMPETO
KO STRAST POSTANE DELO

Partnerji:

Gospodarska
zbornica
Slovenije

HRASTNIK1860

Podporniki:

strukture zato ni lahek zalogaj. Je nekaj železnice, ampak je nihče ne uporablja, avtocest pa je skupaj za sto kilometrov. Marsikje do plaž vodijo le makadamske poti. Če hočeš kam priti, potrebuješ avto,« pojasnjuje Mikec. »V Aucklandu, kjer živi nekaj manj kot dva milijona ljudi, je promet kar težava, veliko je zastojev. Zdaj sicer gradijo metro, ki pa bo dolg le tri kilometre in bo po trenutnih ocenah stal 2,6 milijarde evrov. Projekt je bil prvotno ocenjen na 1,6 milijarde evrov.«

Skoraj vsi projekti tudi zamujajo, saj zadnje čase veliko gradijo, poudarja sogovornik. »Auckland ima trenutno največ žerjavov na prebivalca na svetu. Bo pa zanimivo gledati, kaj se bo dogajalo v prihodnjih letih. Čutiti je namreč že malo gospodarskega upočasnjevanja in večjih projektov ni več toliko na obzorju.«

Cene nepremičnin dvigujeta azijski kapital in turizem

Povprečna tedenska bruto plača na Novi Zelandiji je 606 evrov. Plače sicer rastejo, a ne toliko kot največji strošek – nepremičnine. »Cene nepremičnin so se v zadnjih desetih letih podvojile. Delno zaradi priseljevanja in naložb, predvsem iz Azije, delno pa zaradi turizma. Azijski vlagatelji kupujejo celotne trgovske centre, gradijo nove stolpnice in kupujejo hiše izključno kot naložbe.«

Število priseljencev na Novi Zelandiji hitro raste, pravi Mikec. »Vsakih 20 minut je v Aucklandu nov prebivalec. Ogromno je tudi turistov. Vidim, da se podobno turistično razvija tudi Slovenija. Ko se pogovarjam z ljudmi, jih veliko že ve za našo državo in me sprašujejo za nasvete. Zato imam pripravljen kar seznam dejavnosti in ogledov, ki sem ga letos poslal že trem Novozelancem.«

Raj za ljubitelje morja

Mikca so na Novo Zelandijo privabili tudi valovi. »Od novembra do maja smo vsak konec

tedna zunaj, kampiramo, gremo na plažo, pohode. Večkrat se pred službo ali po njej odpravim srfat. Auckland, znan tudi kot mesto jader, je eno izmed najbolj priročnih mest za jadranje. Čisto v centru je največja marina na južni polobli. Lastniki jadrnic redno iščejo posadko in tako rekoč vsak dan se najde kakšna regata. Na Južnem otoku pa imajo hribe in pozimi sneg, tako da lahko deskam, čeprav še najraje pobegnem v tropske kraje. Ogromno je možnosti za aktivnosti na prostem in ta življenjski slog mi zelo ustreza. Občutek imam, da sem stalno na dopustu. Zato sem že pet let tukaj, čeprav sem že razmišljal tudi o vrnitvi.«

Novozelanci so po njegovih besedah zelo sproščeni in prijazni, pa tudi precej samosvoji. Veliko je priseljencev, zato tujce hitreje sprejmejo. »Vsi te sprašujejo, kdo si in od kod prihajaš, mnogi te povabijo v svoj dom. So veliko bolj odprti kot Slovenci in bolj spoštujejo razlike.«

Auckland je odlično izhodišče za potovanja. Poleg vpisa v inženirsko zbornico Nove Zelandije, za kar je potrebnih od pet do šest let delovnih izkušenj, je zato Mikčev naslednji cilj jadrati do okoliških pacifiških otokov.

606

evrov je povprečna tedenska bruto plača na Novi Zelandiji.

Legalizacija črne gradnje polovico cenejša!

V torek, 19. novembra, je dvorana PGD Horjul pokala po šivih, saj je podjetje Geonep organiziralo brezplačno predavanje na temo legalizacije nepremičnin.

Vsaj 50 se nas je tako v eni uri seznanilo z osnovnimi pojmi glede zemljiške knjige, GURS in načinov legalizacije ter neobičajnim popustom s strani Občine Horjul, vrednim kar nekaj tisočakov!

Pred dobrim mesecem so državljani z nejasnim stanjem na področju izmer nepremičnin prejeli poziv, da preverijo in izmerijo svoje hiše, vpisane v javne podatke GURS (geodetske uprave), če ne želijo biti v prekršku. Tudi name kot nepremičninskega posrednika s 15 leti prakse so se obrnili prejemniki takih »grozilnih pisem«. Tokrat je država ubrala drugačen in bolj strokoven pristop kot pred leti, ko so nestrokovne osebe, večinoma študentje, hodili po vseh domovih in pobirali izmere in letnice nepremičnin.

Imamo primere, da so kamnite hiše, stare 200 let, v javno dostopnih bazah vpisane kot skoraj nove, da o napačnih izmerah notranjih površin sploh ne razglabljam. Letošnji pozivi so bili pripravljene boljše, saj je od GURS pooblaščen Geodetska družba iz Ljubljane poslala poziv za dopolnitev podatkov do sedaj vpisanih izmer in v primeru neskladja med iz-

merami posameznih stanovanj in skupne izmere hiše obvestila lastnike, da je potrebna oddaja nove izmere površin skupaj s skico. V primeru, da se ne bi odzvali in podpisali njihovega predlaganega popravka izmer (ki ni točen), ali vrnili napačno izpolnjen obrazec, bi geodetska uprava predlagala prekrškovnemu organu ukrepanje v skladu s 129. členom ZEN (zakona o evidentiranju nepremičnin), ki nalaga globo med 100 in 500 evri.

Predavatelj o legalizaciji v Horjulu je dobro znan strokovni javnosti. To je Boštjan Trobiš, ki je leta 2003 ustanovil podjetje Geonep, ki velja za enega najbolj prodornih geodetskih podjetij, saj je leta 2004 prvi v Sloveniji pridobil certificiran dostop do nepremičninskih evidenc in v naslednjih letih doseglo največji tržni delež vpisov stavb v kataster stavb v Ljubljani. Boštjan je kot sodni izvedenec za nepremičninske evidenc napisal več člankov, je član več strokovnih in stanovskih združenj, v GIZ GI je član skupine za zakonodajo in leta 2014 je pridobil tudi certifikat za svetovanje o davku na

nepremičnine.

Zemljiška knjiga se ureja s strani okrajnega sodišča in nudi javno predstavitev pravnih podatkov o posamezni nepremičnini, torej ime in naslov lastnika, morebitne dolgove (hipoteke), ki bremenijo nepremičnino, ali zaznambe sporov in stvarne in osebne služnosti – stvarne se nanašajo na parcelo, torej dovoljenja za uporabo poti, osebne pa na pravice življenja določene osebe v nepremičnini ali prepovedi prodaje.

Zanimivo, da je kar 8 % lastnikov v ZK vpisanih z nepopolnimi podatki, da je nekaj deset tisoč pokojnih še vedno lastnikov in še več bivših lastnikov vpisanih kot trenutnih, kajti žal zakonodaja ne sankcionira novih lastnikov nepremičnin, če originalne in overjene pogodbe o nakupu nepremičnine v ZK ne vložijo takoj in s tem pokažejo javnosti lastništva, kar sicer ni zastoj, saj je cena vpisa odvisna od vrednosti nepremičnine in stane približno 100 evrov.

Urejeno lastništvo v ZK je tudi pogoj za legalizacijo objekta. Podatkovne baze GURS pa kažejo podatke o stavbah in

zemljiščih, torej stvarne, realne podatke o nepremičninah. Uporabno dovoljenje je danes zaradi pridobivanja bančnih posojil, saj jih banke v zadnjem letu zahtevajo, postalo zelo aktualna tema. Večina zgradb ima gradbeno dovoljenje, ne pa uporabnega, katerega mora izdati isti organ UE kot gradbeno, ampak šele po pregledu stavbe v naravi. Uporabno dovoljenje je torej nekakšen »tehnični pregled« novogradnje.

Predpisi v Sloveniji se vsako leto bolj zaostrojujejo in čeprav je možno, da ima lastnik večstanovanjske nepremičnine vsa štiri stanovanja etažirana kot samostojne enote, vsako vpisano v svoj ZK vložek, to še ne pomeni, da so legalna. In niti denar za kazni, komunalni prispevek, projektanta, niti volja za legalizacijo, torej spremembo enodružinske hiše v večstanovanjsko, ni dovolj, če hiša leži na vasi, kjer je dovoljena gradnja do največ dvostanovanjskih stavb, zato je treba naročiti (22,70 evra) in preučiti lokacijsko informacijo za gradnjo, ki jo pripravi občinski urbanist in kjer so opredeljene omejitve gradnje ter kdo vse je soglasodajalec. Legalizacija objekta se začne z urejenim lastništvom in s točnim vrisom stavbe s strani geodeta. Projektantska hiša, ki pripravi

PGD (projekt gradbenih del), ki vsebuje soglasja najmanj 8 institucij, načrt arhitekta, načrt strojnih in elektro instalacij, statika, elaborat vpliva na okolje itd., je osnova za plačilo kazni za degradacijo in uzurpacijo prostora, ki znaša za črnograditelje nekaj tisočakov, odvisno od velikosti stavbe. Glavna dajatev novograditeljev ali tistih v postopku legalizacije pa je komunalni prispevek, ki je pavšalni prihodek občine na nove bivalne površine, njegova višina pa se izračuna na podlagi velikosti parcele in stavbe ter glede na komunalno opremljenost okolice. Ob lastnem vlaganju lastnika v cesto, kanalizacijo ali ostalo javno infrastrukturo je možno doseči tudi popust, a le s trdim pogajanjem.

Pohvala velja občini Horjul, saj nudi kar 50-odstotni popust za vse poštene črnograditelje, ki bodo svoje nelegalne objekte legalizirali do 28. marca 2021, torej bo do tega dne dokumentacija vložena UE v presojo (praviloma jo vsaj enkrat zavrnejo in projektant PGD dopolni, saj je zakonski rok 30 dni za odgovor UE prekratek za celostno obravnavo celotne dokumentacije).

Pozor, sprememba enostavnih objektov brez potrebe po gradbeni dokumentaciji velja od lanske uveljavitve novega **gradbenega zakona**. Do lani so tako veljale garaže in nadstreški brez lastnega priklopa na elektriko

in višine do 3 metrov kot legalne, če so bile velike do 30 m², sedaj pa je drugače; mere objektov brez potrebe po dokumentaciji so: največ 20 m² površine, do 6 m višine, 2 m globine in nosilni razpon največ 5 m. Če je površina garaže z nadstreškom od 20 do vključno 50 m² je treba pridobiti GD (gradbeno dovoljenje) za gradnjo nezahtevnega objekta.

Če bi želeli postaviti večji objekt (nad 50 m²), pa je treba vlogi za izdajo GD priložiti še PGD (projekt gradbenih del, kot za hišo). Za postavitev ograje, visoke do vključno 2 m, ne potrebujete gradbenega dovoljenja, za tako od 2 do vključno 3 m potrebujete GD za gradnjo nezahtevnega objekta (brez PGD), za ograje, višje od 3 m, pa potrebujete GD (PGD). Za podporni zid (škarpo) z višinsko razliko, višino do 0,5 m gradbenega dovoljenja ni treba pridobiti. Če je višinska razlika od 0,5 do 1,5 m je treba pridobiti GD za gradnjo nezahtevnega objekta, kakor za nadstreške 20–50 m². Za škarpe in zidove z večjo višinsko razliko pa je treba pridobiti PGD. Prav tako ne smemo pozabiti na zadosten odmik nezahtevnega objekta od sosedov ali ceste, ki je praviloma 1,5 m (za bivalne objekte 4 m), razen če se pridobi soglasje za manjši odmik – fizične osebe morajo svoj podpis notarsko overiti.

Sebastjan Vehar

ČRNOMALJSKI DROBIR

BREZPLAČNO PARKIRANJE – Občina Črnomelj je 17. decembra na svoji spletni strani objavila za Črnomaljce veselo novico. Občane in občanke je obvestila, da je na območju nekdanjega Belsada zdaj na voljo brezplačno in časovno neomejeno parkiranje za avtomobile. Seveda pa bi bila ta novica še veliko bolj razveseljiva, če bi imeli Črnomaljci možnost brezplačno in časovno neomejeno parkirati kje drugje in ne na območju, kjer je nekoč stalo močno podjetje, katerega ime je akronim iz besed belokranjsko (bel-) sadje (-sad). Lani je namreč minilo deset let, odkar so nekdanjo črnomaljsko tovarno, ki je predelovala kmetijske pridelke, porušili. Deset let pa je minilo tudi, odkar je blagovna znamka Belsad, ki jo je najprej odkupilo podjetje Droga Kolinska, v rokah hrvaškega podjetja Podravka. To, da se je blagovna znamka podjetja, ki je imelo sedež v Črnomlju, ohranila, pa je ob dejstvu, da podjetje danes ne obstaja več, za Belokranjce sila klavrna tolažba, še posebno, ker tudi druga podjetja, katerih ime se je navezovalo na Belo krajino – Beti (belokranjska trikotaža), **Begrad** (belokranjsko gradbeništvo), Belt (belokranjska železolivarna in strojna tovarna) – danes živijo le še v spominih domačinov.

Dr. Petra Vrhovnik, doktorica geologije

Brez ozaveščenih ljudi ne bo prihodnosti

Zadnje čase se veliko govori o podnebnih spremembah, o onesnaženosti okolja, o strupih, ki jih dnevno spustimo v okolje in nato zaužijemo, bodisi preko hrane, vode ali zraka in z njimi zastrupljamo tudi svoj edini življenjski prostor - Zemljo. Na srečo pa so med nami ljudje, ki so svoj način življenja in svojo poklicno pot usmerili k reševanju tega problema in k ozaveščanju ljudi, da lahko le mi sami s svojim odnosom do prostora, v katerem živimo, le-tega spremenimo in ohranimo tudi za prihodnje rodove.

Naša tokratna sogovornica je Poljčančanka, **doktorica geologije Petra Vrhovnik**, ki o svojem profesionalnem delu strokovno predava po svetu in svoje strokovne članke objavlja v najbolj elitnih in visoko ovrednotenih svetovnih strokovnih revijah. V zelo zanimivem in spodbudnem razgovoru nam je povedala marsikaj, kar bi današnja potrošniška in posledično uničevalna družba lahko storila, da bi bilo vsem bolje. Veliko energije vlaga v ozaveščanje ljudi in skrajni čas je, da naredimo korak nazaj za ohranitev narave in posledično življenja samega.

***Kje ste študirali in kaj je vaš poklic?**

» Po končani III. gimnaziji v Mariboru sem nadaljevala študij geologije na Naravoslovno-tehniški fakulteti v Ljubljani. Po štirih letih študija sem ostala na fakulteti kot mlada raziskovalka in se odločila za doktorski študij na tematiko geokemije okolja. Raziskave sem opravljala v S- Makedoniji blizu rudišča Sasa, kjer pridobivajo Pb-Zn koncentrat. Vse s posebnim namenom, tam se je namreč zgodila okoljska nesreča, kjer se je jalovinska deponija porušila. Ogromne količine odpadnega materiala iz rudnika so se po rečni dolini prenesle vse do Kameniškega jezera, kjer so se odložile. Voda iz tega jezera pa se uporablja za zalivanje kmetijskih površin na vzhodu države. Moja naloga je bila ovrednotiti stopnjo onesnaženosti v jezeru (voda, sedimenti), kot tudi v rastlinah, ribah, žabah. Leta 2013 sem uspešno zagovarjala doktorsko disertacijo in danes še vedno nadaljujem z delom v S-Makedoniji. Največ se ukvarjamo z rudniškimi odpadki, iz katerih je možno z inovativnimi pristopi pridobiti še preosta-

nek kovin, ostanek pa obdelati, da postane inerten in se lahko uporablja kot sekundarna surovina v **gradbeništvu**, posledično pa se ne uporablja primarnih surovin, kot je pesek.«

***Kaj ste delali nato po doktoratu, kje ste se zaposlili?**

»Po doktoratu sem ostala na fakulteti, leta 2014 sem dobila naziv docenta in izvajala vaje in predavanja za študente geologije. Najraje sem izvajala vaje mikroskopije pri predmetu petrologija - to je veda o kamninah. Kasneje pa sem se osredotočila na okoljsko geokemijo s poudarkom na geo-medicini. To pomeni preučevanje, kako toksične stvari vplivajo na življenje in zdravje ljudi, živali in rastlin. To je bilo moje glavno področje kar nekaj let, zaradi katerega sem precej potovala po svetu in si pridobivala nove izkušnje. Kasneje sem se zaposlila na Zavodu za **gradbeništvu** Slovenije. Moje delo danes temelji na evropskih projektih na temo onesnaženja okolja ter recikliranja, na primer v **gradbeništvu** - kako se lahko gradbeni ali rudarski odpadki ponovno uporabijo, s tem pa zmanjšamo uporabo primarnih surovin. Danes lahko z novimi postopki in tehnologijami predelamo odpadke, jim odvzamemo ekonomsko vredne elemente in jih ponovno uporabimo.«

***Kaj vas je najbolj pritegnilo, da ste se odločili za to delo?**

»Ze od nekdaj sem vedela, da ne želim delati v pisarni. To je bil glavni razlog. Geologija se mi je zdela zelo zanimiva veda, ki se ujema z mojim načinom razmišljanja in življenja. Res je, da je v naših krajih še dokaj nepoznana. Večina mojih sošolcev se je za ta študij odločila zaradi fosilov ali dinosavrov, mene pa so zanimale kamnine. Moje delo zajema več terenskega in

manj pisarniškega dela, kar mi ustreza, saj sem zelo rada v naravi. Pri EU projektih pa je tudi veliko službenih poti, kar mi je prav tako všeč, saj spoznavam nove ljudi in kulture.«

***Vrniva se nazaj na vašo doktorsko disertacijo. Kako je potekalo delo v S-Makedoniji?**

»Doktorat sem vpisala na Univerzi v Ljubljani, tematika pa je bila vezana na S-Makedonijo. Moj mentor je bil iz Ljubljane, so mentor pa iz Makedonije, kjer sem zaradi raziskovanja preživela veliko časa. Nenehno sem potovala, včasih z letalom, včasih pa kar z avtomobilom.«

***Sliši se zelo naporno. Kako ste se znašli v S-Makedoniji glede na jezik?**

»Meni je bilo odlično, čeprav sem mlajša generacija, ko se v šoli nismo več učili jezikov bivše Jugoslavije, zato mi je jezik sprva povzročal pregelavice. Spominjam se prvega dne, ko mi je mentor na mizo položil celo skladovnico literature, napisane v cirilici v makedonskem jeziku. Najprej sem se morala naučiti cirilice in makedonščine, da sem sploh lahko predelala literaturo, kar je bilo nujno. Zdaj obvladam oboje in mi tako branje, kot pogovor ne predstavljata nikakršnega problema. Tudi to mi je bil izziv. Moj mentor je bil tudi veliko odsoten zaradi zdravstvenih težav in tako sem bila vržena v vodo in sem morala splavati. Ampak z močno voljo in dobro ekipo se zmore vse, doktorirala sem leta 2013.«

***Danes predavate po svetu. Kje vse in komu?**

»Kot strokovnjakinja sem največkrat vabljena predavateljica. Najmanj sicer v Sloveniji, v tujini pa precej po celem svetu, še vedno me tudi pogosto vabijo v S- Makedonijo, ker

poznam njihove terene in jim pomagam pri evropskih projektih. Lahko bi rekla, da kovčka sploh ne pospravim, saj kar čaka na naslednje potovanje.

***Ste tudi mamica, imate družino, a vam je težko usklajevati družino in službo?**

»Niti ne. Moram povedati, da imam izjemnega partnerja Danijela, ki je zaposlen na Oddelku za onkologijo, v enoti za radioterapijo v UKC Maribor, kjer se dnevno srečuje z zelo težkimi primeri, zato posledično ceni življenje in podpira moje delo na vseh področjih. Čas, ko smo skupaj, pa preživimo kvalitetno, kolikor je mogoče, v naravi, radi gremo na potovanja in se zares posvečamo drug drugemu. Če ne gre drugače, so tu še moji starši, ki pomagajo, tako da ni težav.«

***Prej ste omenili pomoč S-Makedoniji pri evropskih projektih. Ali lahko sodelujejo pri teh projektih kljub temu, da S-Makedonija še ni članica EU?**

»Vsaka evropska država lahko sodeluje, saj pri teh razpisih upoštevajo Evropo geografsko in ne politično. Ne morejo pa biti vodilni partner projekta, temveč pridruženi. Mi smo odskočna deska za Evropo, saj poznamo jezik, kulturo in smo zelo uspešni pri svojem delu.«

***Torej si pri svojem delu najbolj prizadevate dokazati, kako toksini, plastika in ostali strupi zastrupljajo človeka in svet?**

»Res je. Moje področje so različna onesnaževala (kovine, plastika, fitofarmaceutvska sredstva,..). Vedeti je treba, za katero vrsto toksinov gre. Največ sem se osredotočala na kovine, ki jih v telo vnesemo s hrano. Naša zemlja je zelo onesnažena prav zaradi neodgovornosti ljudi in nepripravljenosti, da bi se naučili česa novega. V

službi veliko delamo na ozaveščanju širše javnosti, saj želimo ljudem na njim razumljiv način približati strokovne zadeve. Velikokrat pa se zgodi, da ljudje, ki delajo največ slabih stvari, sploh ne pridejo, ker jih to preprosto ne zanima. Verjetno tudi zato, ker imamo poplavo tistih, ki preberejo nekaj na spletu in potem »perejo možgane« ostalim, zato smo že vsi naveličani ozaveščanja. Namreč, zelo težko je presoditi, kaj je res in kaj je navadna »floskula«.

Veliko škode povzroča tudi neodgovorno obnašanje posameznikov. Poglejte preprosti primer: ljudje trosijo pepel na svoje vrtove. Danes, ko ne poznamo izvora drv, ne vemo, kje so drevesa rastle, poleg tega se danes uporablja veliko fito-farmaceutskih sredstev, ki vsebujejo strupene snovi, mi pa to posipavamo na grede, kjer raste hrana, ki jo nato uživamo. Neumnost! Celo ekološko pridelana hrana nemalokrat raste na onesnaženi zemlji. Vedeti je treba, da prav vse, kar damo v zemljo, dobimo nazaj v obliki hrane, strupi pridejo celo v pitno vodo, v zrak. Tudi v domače komposte ljudje mečejo vse mogoče. Danes vemo, da npr. citrusi na kompost ne sodijo, ker so strupeni. Tudi nakup cene zemlje brez jasno podane sestave ali certifikata je strošek v prazno, saj si s tem domov prinesemo le strupe. Prav zdaj spomladi se zaključuje 3-letni

projekt, v katerem sem preučevala zemljo iz vrtov ter rečne sedimente. Določala sem vsebnosti kovin ter količino plastike. Analizirala sem zemljo iz vrtov v Dravinjski dolini, Mariboru, Celju, Žalcu in Ptujju. Rezultati so pokazali, da so vsebnosti tako kovin kot plastike zelo visoke. Na primer, v kilogramu suhe zemlje z vrta v Mariboru je 800 delčkov plastike, kar je grozljivo. To so delčki, ki jih vidimo pod mikroskopom, tu so še nanodelci, ki pa jih sploh ne vidimo. Nad tem bi se morali zamisliti, pa smo spet pri ljudeh!»

***Kje vidite rešitev in izboljšanje sedanjega stanja?**

»Še enkrat bom ponovila, da se vse začne in konča pri ljudeh. Vse preveč umetnih materialov kupujemo, cenениh, samo, da je novo. Nihče ne gleda kvalitete in naravnih materialov. Družba je preveč potrošniška, kar je absurd. Raje bi imeli manj, pa tisto kvalitetno, iz pravih materialov, ter sebi in okolju prijazno. Mislim, da se začne že pri dojenčkih. Zakaj jim kupujejo toliko stvari, saj majhen otrok ne potrebuje veliko. Ljudje ga že v zibelki posiljujejo s plastiko in ostalim kičem in kramo, ki je poleg vsega ostalega predvsem zdravju škodljiva. Hkrati pa pravimo, da imamo radi svojega otroka- kakšen paradoks?! Sama menim, da, če imaš rad svojega otroka, ga pelji v naravo, z njim preživi dan, saj si bo

zapomnil samo to, ne pa gore igrač, ki ga utrujajo, saj se ob njih počuti osamljen.«

***Zdi se, da bi se morali najprej ozavestiti odrasli, spremeniti način življenja in z zgledom pokazati mlajšim, kako je potrebno živeti?**

»Res je. Tudi v osnovnih šolah imamo predavanja na temo surovin. Otrokom pokazemo kratek film, kaj vse morajo otroci v nerazvitem svetu, na primer v Kongu, pretrpeti ob delu v rudnikih mineralov, v nemogočih pogojih, zato, da si ljudje iz razvitega sveta lahko privoščijo pametne telefone, na katere več dni čakajo pred trgovino in jim ni žal denarja in ne časa. Kurja polt me oblije ob misli, da nimamo toliko zavesti, da bi nekaj spremenili? Mislim, da se Evropejci ne zavedamo, da tak način življenja ne more večno trajati. Tovrstne delavnice glede uporabe primarnih in sekundarnih surovin imamo pripravljene, tako da, če koga zanima, veste, kje me lahko najdete.«

***Kako bi se po vaše najlažje lotili reševanja problema onesnaževanja?**

»Sama menim, da ljudje vse preveč poslušajo nasvete preko interneta, te tako imenovane kvazi strokovnjake, ki nekaj preberejo, kar niti sami dobro ne razumejo, potem pa delijo nasvete. Mislim, da je skrajni čas, da pričnemo upoštevati stroko. Vsi se kar nekaj pogo-

varjajo o »eko« in »bio«, nihče pa ne gre korak dalje, da bi preveril, ali to res drži. Pa še nekaj je, ljudje bi morali potovati. Danes se da iti po svetu z zelo malo denarja v manj razvite dežele. Ne na luksuzna potovanja, ampak med tamkajšnje ljudi, da bi videli, s kako malo denarja in dobrin ljudje živijo in so srečni. Morda bi tako tudi sami videli, da ne potrebujemo toliko vsega in kako lepo nam je, ker imamo še vedno pitno vodo.«

***Kako pa sami živite tukaj in zdaj? Vaši načrti?**

»Najpomembneje je, da se trudimo živeti za danes, ne za deset let naprej. Srečni smo skupaj, v naravi. Večino časa preživimo zunaj, ne ukvarjamo se s socialnimi omrežji. Imamo nekaj pravih prijateljev, s katerimi se družimo, ne pa stotine virtualnih sledilcev. Televizije skoraj ne gledamo, saj čas koristno uporabimo s pogovori, druženji in igro s sinom. Jemo kar se da zdravo, v glavnem doma pridelano hrano, ne kupujemo nepotrebnih stvari, seveda, kar ne zraste doma, kupimo... Kar pa zadeva načrte, razmišljam, da bi šli za nekaj časa v tujino, da tudi sin doživi drugačen svet. Sicer je to še vse odprto. Prepustili se bomo toku življenja in bo kar bo.«

(foto: osebni arhiv)
Zdenka Detiček Opic

Dr. Petra Vrhovnik

Rojena: 15.6.1984

Izobrazba: doktorica geologije

Zaposlitev: Zavod za **gradbeništvo** Slovenije; direktorica zavoda I-SeMe

Stan: partner Danijel, sin Žiga, star 4 leta

Hobiji: pohodništvo, potovanja, igre na prostem

Življenjski moto: Kjer je volja, tam je pot!

Ministrstvo za okolje in prostor bo zagotovilo milijon evrov na letni ravni za sofinanciranje dejavnosti na območju TNP

9. 1. 2020

Ministrstvo za okolje in prostor

Vlada je na današnji 56. redni seji, poleg drugih petih točk s področja MOP, sprejela tudi Uredbo o merilih in kriterijih za spodbujanje in sofinanciranje projektov, investicij ter izvajanje dejavnosti v Triglavskem narodnem parku. Finančna sredstva, na letni ravni v višini milijona evrov, bo zagotovilo Ministrstvo za okolje in prostor.

Tabla Triglavski narodni park | Avtor SOkol ARSO, Živa Rant

Uredba o merilih in kriterijih za spodbujanje in sofinanciranje projektov, investicij ter izvajanje dejavnosti v Triglavskem narodnem parku

Vlada je izdala Uredbo o merilih in kriterijih za spodbujanje in sofinanciranje projektov, investicij ter izvajanje dejavnosti v Triglavskem narodnem parku. Finančna sredstva, na letni ravni v višini milijona evrov, se bodo zagotavljala iz državnega proračuna, in sicer iz postavke Ministrstva za okolje in prostor. S to uredbo se določajo podrobnejša merila in kriteriji za določanje višine sredstev za sofinanciranje projektov, investicij ter izvajanje dejavnosti za izvajanje razvojnih usmeritev parkovnih lokalnih skupnosti v skladu z zakonom, ki ureja Triglavski narodni park. Prav tako se s to uredbo določata tudi podrobnejša vsebina in način priprave akcijskega načrta za sofinanciranje parkovnih lokalnih skupnosti.

Na podlagi Uredbe in akcijskega načrta, ki ga pripravi javni zavod Triglavski narodni park, se bo iz državnega proračuna sofinanciralo projekte parkovnih lokalnih skupnosti na območju narodnega parka, in sicer zlasti za

- zagotovitev ustrezne komunalne opreme in druge gospodarske javne infrastrukture,
- podporo nadstandardnemu razvoju družbenih dejavnosti (npr. nujna medicinska pomoč na težko dostopnih terenih, sofinanciranje delovanja šol in vrtcev, sofinanciranje šolskih prevozov, izvajanje službe socialnega skrbstva na domu),
- podporo nadstandardnemu izvajanju državnih in lokalnih javnih služb zlasti aktivnosti za zagotavljanje dostopa do javnih storitev prebivalcem narodnega parka,
- ohranjanje in odpiranje delovnih mest zlasti aktivnosti za ustvarjanje zelenih delovnih mest,
- spodbujanje izvajanja okoljsko primernih dejavnosti ter socialnih storitev, ki prispevajo k ohranjanju poseljenosti in preskrbi prebivalcev narodnega parka.

Območja obremenjenosti zraka zaradi onesnaženosti

Vlada je izdala Odlok spremembah Odloka o določitvi podobmočij zaradi upravljanja s kakovostjo zunanjega zraka. Na podlagi zadnjih podatkov in ocen Agencije RS za okolje (ARSO) kot pristojnega organa za ocenjevanje kakovosti zraka je bilo ugotovljeno, da je na območju Mestne občine Kranj in občine Hrastnik kakovost zraka že več let pod mejnimi vrednostmi. Območji Mestne občine Kranj in občine Hrastnik tako nista več uvrščeni med območja s preseganji delcev z delci PM10, saj meritve izkazuje dobro kakovost zraka. Na območja s preseganji delcev so še naprej uvrščena: Območje Mestne občine Murska Sobota,

Območje Mestne občine Maribor skupaj z občino Miklavž na Dravskem polju, Območje Mestne občine Celje, Območje Mestne občine Ljubljana, Območje občin Trbovlje in Zagorje ob Savi in Območje Mestne občine Novo mesto.

Odgovor poslansko vprašanje v zvezi s spodbujanjem ekološko naravnega **gradbeništva**

Vlada je sprejela Odgovor na pisno poslansko vprašanje dr. Franca Trčka v zvezi s spodbujanjem ekološko naravnega **gradbeništva**. Vlada med drugim odgovarja, da Ministrstvo za okolje in prostor vodi večletni Integriran projekt LIFE IP CARE4CLIMATE (LIFE IP Poskrbimo za podnebje) katerega sklop je tudi Trajnostna gradnja, in pri tem še posebej trajnostne stavbe. Ta projekt bo prinesel kar nekaj novosti v Slovenski prostor, saj bo zagotovil kakovost celovite obnove, vzpostavil standarde trajnostne gradnje pri novogradnjah poslovnih stavb, v nadaljevanju pa predvidoma tudi, drugih vrstah stavb. Pri tem ni treba posebej poudarjati, da se bodo izkazale prednosti, ki jih ima les kot trajnosti in okoljsko, posebej ogljično prijazen material.

Les je ogljično nevtralen in tako v tem pogledu idealen material. Vlada RS se tega zaveda, zato tako na zakonodajnem kot tudi na operativnem področju izvaja različne aktivnosti za spodbujanje rabe lesa pri gradnji javnih stavb. Eko sklad, Slovenski okoljski javni sklad vsako leto objavlja pozive za dodeljevanje nepovratnih finančnih spodbud pravnim osebam za naložbe v učinkovito rabo energije ter občinam za gradnjo skoraj nič energijskih stavb splošnega družbenega pomena. Poslovni in finančni načrt Eko sklada za leto 2019 predvideva nepovratne finančne spodbude za trajnostno leseno gradnjo v višini 10 mio evrov iz sredstev Sklada za podnebne spremembe, ki bodo namenjene občinam in ministrstvu za nove naložbe v gradnjo lesenih skoraj nič-energijskih stavb splošnega družbenega pomena (vrtci, šole, športne dvorane, knjižnice, zdravstveni domovi). Namen je spodbujanje gradnje novih lesenih javnih stavb, ki bodo imele vgrajeno leseno zunanje stavbno pohištvo in toplotno zaščito naravnega izvora iz obnovljivih virov. Stavbe bodo tako energijsko bistveno učinkovitejše od siceršnjih mejnih zahtev zakonskih predpisov in bodo zagotavljale zmanjšanje količine potrebne energije za njihovo delovanje, pri čemer bo končna energija v veliki meri proizvedena iz obnovljivih virov na kraju samem ali v bližini. V Programu porabe sredstev Sklada za podnebne spremembe v letu 2020, ki bo v kratkem obravnavan na Vladi RS, se za leto 2020 zagotavlja 13 mio evrov EUR sredstev za »Trajnostno gradnjo z lesom«, ministrstvo pa je tik pred novim letom objavilo razpis za sofinanciranje gradnje trajnostnih javnih najemnih večstanovanjskih stavb zgrajenih v lesu. Tako se tudi iz programa porabe sredstev podnebnega sklada jasno kaže zaveza vlade, da konkretno spodbuja gradnjo lesenih stavb.

Pozitiven učinek Uredbe o zelenem javnem naročanju, ki je začela veljati leta 2011 se kaže tako v povečanju števila javnih objektov, ki so se do danes zgradili, kot tudi v povečanju števila podjetij, ki se ukvarjajo s proizvodnjo lesenih stavb in polproizvodov zanje. Takšnih podjetij je danes že več ko 100, kar se seveda pozitivno odraža tudi v povečanju števila zaposlenih v lesarstvu. Zgrajenih je bilo več deset javnih objektov (vrtci, osnovne šole, športne dvorane, zdravstveni domovi in drugi večnamenski objekti), pri katerih znaša delež vgrajenega lesa, skladno z določili uredbe, najmanj 30%. Veliko je tudi v celoti lesenih. Ministrstvo za okolje in prostor in Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo vodita tudi dialog o dopolnitvi Uredbe o zelenem javnem naročanju v smeri, da se na eni strani nabor objektov, ki se gradijo v lesu poveča, na drugi strani pa upoštevajo relevantne prostorske, gradbenotehnične in upravljalvske omejitve.

Uredba o koncesiji za rabo termalne vode za ogrevanje in potrebe kopališča – Terme Maribor

Vlada je izdala Uredbo o spremembah Uredbe o koncesiji za rabo termalne vode za ogrevanje in potrebe kopališča – Terme Maribor iz vrtin MB-1/90, MB-2/91 in MB-4/92. Koncesionar je Ministrstvo za okolje in prostor obvestil, da je prenehal uporabljati vrtino MB-1/90 in da termalne vode ne uporablja več za ogrevanje. Koncesionar vrtine ne namerava več uporabljati za rabo termalne vode. Zaradi ukinitve vrtine MB-1/90 in s tem zmanjšanja količin termalne vode v obsegu 15.768 m³/leto, je bilo treba uredbo ustrezno spremeniti.

Brezplačen prenos zemljišča

Vlada je sklenila pogodbo o brezplačnem prenosu zemljišča s parc. št. 773, k.o. 1884 – Loke pri Zagorju, in sicer v last Občine Zagorje ob Savi. Direkcija RS za vode je na podlagi prvega odstavka 19. člena Zakona o vodah (ZV-1), izdala Odločbo o prenehanju naravnega vodnega javnega dobra, s katero je bilo to zemljišče izvzeto iz javnega dobra, ker to zemljišče dejansko nima več funkcije vodnega zemljišča in ga tudi v bodoče ne bo imelo, saj na njem voda ni več trajno prisotna, zato to zemljišče ne izpolnjuje več pogojev za vodno zemljišče iz prvega odstavka 11. člena ZV-1. ZV-1 v petem odstavku 19. člena določa, da če je na zemljišču, glede katerega je bila izdana odločba o prenehanju statusa naravnega vodnega javnega dobra, zgrajen objekt lokalne javne infrastrukture, pa zemljiškoknjižno stanje še ni urejeno, lahko ministrstvo ali lokalna skupnost predlaga, da vlada s pogodbo o brezplačnem prenosu tako zemljišče prenese v last lokalne skupnosti na območju, kjer je zgrajen objekt lokalne javne infrastrukture.

Imenovanje direktorja Inštituta za vode RS

Vlada je izdala odločbo o imenovanju Aleša Vidmarja za direktorja javnega zavoda Inštituta za vode Republike Slovenije, za dobo štirih let, in sicer od jutri do 9. 1. 2024, z možnostjo ponovnega imenovanja. Aleš Vidmar trenutno opravlja delo v. d. generalnega direktorja javnega zavoda inštituta.

Pomagajte nam izboljšati spletišče Ali vam je ta stran koristila? [DA](#) [NE](#)

Odgovorna institucija: [Ministrstvo za okolje in prostor](#)

Nazadnje pregledano: 9. 1. 2020